

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.258.

Važna preosnova angleške vlade

Mornariški minister Winston Churchill je postal predsednik vojnega odbora, čigar pooblastila so bila razširjena

London, 4. aprila. s. (Reuter) Iz ministrskega predsedništva so bile sredi objavljene važne spremembe v angleški vladi. Gre skoraj izključno za zamenjavo resorov, edino dosedanj minister za koordinacijo obrambe, lord Chatfield je odstopil, obenem pa je bilo to ministrstvo sploh ukinjeno. Skupno je bilo v razdelitvi resorov izvršenih 11 sprememb.

Najvažnejše v sestavi nove vlade je, da je mornariški minister Winston Churchill ki obdrži svoj resor, postal obenem predsednik odbora ministrov za državno obrambo. Ta odbor bo imel v povečanem obsegu dosedanje naloge ministrstva za koordinacijo obrambe. Poleg ministrov za mornarico, vojsko in letalstvo je podrejen odboru tudi ministrstvo za oboroževanje. Churchill, ki bo predsedoval sejam tega odbora, je dobil s tem še večji vpliv v vladi, zlasti se glede vodstva vojnih operacij. Sejam vojnega odbora bodo prisostvovali tudi vojaški šefi vojske, mornarice in letalstva. Odbor bo po oficielnem tolačenju proučeval od časa do časa strateške položaje v vojni in nadaljevanje vojaških operacij ter na podlagi tega dajal priporočila glede splošnega vodstva vojne takozvanemu notranjemu vojnemu kabinetu.

Razen Churchillovega imenovanja za šefa vojnega odbora so spremembe v vladi naslednje:

Lord Chatfield, minister za koordinacijo obrambe, je odstopil.

Sir Samuel Hoare, dosedanj čuvár državnega pečata, je postal minister za letalstvo.

Sir Kingsley Wood, dosedanj minister za letalstvo, je postal čuvár državnega pečata.

Hudson, dosedanj podtajnik za prekomorsko trgovino, postane minister za plovbo.

Lord Walton je imenovan za ministra za prehrano.

Morrison, dosedanj minister za prehrano, je prevzel ministrstvo za pošte.

Traynor, dosedanj minister za pošte, je postal kancelar vojvodstva Lancastre.

Lord Delaware, dosedanj minister za prosveto, je postal minister za javna dela.

Ramsbotham, dosedanj minister za javna dela, je prevzel ministrstvo za prosveto.

Shakespeare, dosedanj podtajnik mornariškega ministrstva, je imenovan za ministra za prekomorsko trgovino.

Sir Victor Warrander je imenovan za tajnika admiralitete.

Sir Edward Greig je imenovan za podtajnika vojnega ministrstva.

Lord Riverdale je dodeljen letalskemu ministrstvu z nalogo, da pospešuje vojno produkcijo letal.

V uradnem pojasnilu, ki je bilo o priliki preosnove vlade izdano iz ministrskega predsedništva, pravi min. predsednik Chamberlain, da so vsi ministri prostovoljno pristali na izvršene spremembe in da je bila nova vlada sestavljena tako, da bo mogla vse sile bolje izrabiti za vodstvo vojne.

Sir Kingsley Wood je postal predsednik dveh ministrskih odborov in sicer notranjega odbora, ki skrbi za socialne ustanove, in gospodarskega odbora, ki skrbi za prehrano in poljedelstvo. Pri imenovanju Churchilla za predsednika obrambnega odbora je bila upoštevana formalnost, da je Churchill najstarejši minister obrambnih resorov.

Novi generalni guverner Kanade

London, 4. aprila. s. (Reuter) Za novega generalnega guvernerja Kanade je bil na mesto umrlega lorda Tweedsmuir imenovan brat kraljice matere Mary, grof Athlone. Grof Athlone je bil že od 1. 1923 do 1930 generalni guverner Južne Afrike. L. 1914 je bil ravno tik pred izbruhom vojne imenovan za generalnega guvernerja Kanade, vendar ni nikdar nastopil svojega mesta, ker je odšel tedaj na fronto v Francijo. Grof Athlone je star sedaj 66 let. Njegova žena je vnukinja kraljice Viktorije. Novi generalni guverner bo odšel na svoje službeno mesto še v teku aprila.

Pomen preosnove

London, 4. aprila. s. (Havas). V angleških parlamentarnih krogih prevladuje vtis, da se s preosnovo angleške vlade struktura vlade ni globlje spremenila. Tudi v vojnem kabinetu samem je sprememba le majhna. Odslej šteje 8 članov namesto 9. Glavni moment je pač razširjenost področja Winston Churchilla, ki bo na podlagi konzultacij s šefi vseh treh generalnih stanov vodil vojaške operacije. Churchillovo napredovanje najbolj kaže odločnost zaveznikov za nadaljevanje vojne, izraženo že na seji vrhovnega vojnega sveta nedavno v Londonu. To imenovanje je novo potrdilo, da hoče ministrski predsednik Chamberlain in Reynaud nadaljevati vojne operacije s povečano intenzivnostjo. Dejstvo, da ima Churchill vedno več vpliva v vladi, ni deležno samo splošnega odobravanja parlamentarizma, temveč ustreza tudi razpoloženju vseh slojev javnega mnenja. Splošno prevladuje prepričanje, da Chamberlain ne bi bil

mogel najti za vodstvo vojnih operacij boljše osebnosti kakor Churchilla, ki ima za izvrševanje svoje naloge brez dvoma vso potrebno energijo.

Druge značilna sprememba se tiče vodstva letalskega ministrstva. Sprememba je gotovo v zvezi s kritikami, ki so bile uspešne proti dosedanjemu letalskemu ministru Woodu. Novi minister Hoare, ki je bil prej sam že dvakrat letalski minister, bo moral kmalu položiti, ali bo popravil napake, ki so jih očitali njegovemu predniku.

Komentarji tiska

London, 4. aprila. s. (Reuter). Preosnova angleške vlade je naletela v javnosti in v časopisju samo delno na odobravanje. »Times« naglašja, da je sprememba le malo več nego navadna preosnova. List kritizira, da je sedanji vojni kabinet prevelik. Spominja, da je isto kritiko izrekel leta 1916 lord Halifax o tedanjem vojnem kabinetu. »Daily Herald« prinaša vest o preosnovi vlade pod naslovom »Brezuspešno« ter izraža začudenje nad načinom, kako je bila vlada preosnovana. »Daily Telegraph« pravi, da je pri preosnovi odločalo dejstvo, da je delavska stranka odklonila vstop v vlado.

»Daily Mail« odklanja preosnovo vlade ter pravi, da je povzročila popolno razočaranje. Po mnenju lista gre preosnova na račun dejstva, da so mnogi ministri, ki so doslej opravljali važne dolžnosti, pretrujeni od svojega dosedanjega dela. Imenovanje sira Samuela Hoarea za letalskega ministra listi splošno pozdravljajo. Tudi opozicijski »Manchester Guardian« naglašja, da je Hoare izredno sposoben in da je imel v 7 mesecih vojne kot član vojnega

Chamberlainove izjave so močno odjeknile

po vsem svetu, posebno pa še besede, izgovorjene na račun nevtralnih držav

London, 4. aprila. s. (Reuter). Angleški listi poudarjajo danes v svojih komentarjih k večeršnjemu Chamberlainovemu govoru, da bo postritev blokade, ki jo je Chamberlain napovedal, sicer lahko škodovala nevtralcem, vendar pa jim obenem tudi koristila v toliko, ker bodo angleško-francoski ukrepi skrajšali vojno.

»Times« pravi, da hoče Anglija in Francija Nemčijo oslabiliti in da se nevtrali pač ne smejo pritoževati, če pri tem kot gledalci tudi sami prejmejo nekaj udarcev. Vojno je treba čimprej končati in Anglija in Francija se v sedanji vojni borita ravnotako za stvar nevtralcov kakor za svojo stvar. Zato pa tudi ni nespametno, da naj bi nevtrali zakone o nevtralnosti tolačili raje na dobrohoten nego na strikten način.

»Daily Telegraph« pravi, da morejo nevtrali ugodnosti trgovinskega prometa z angleškim imperijem pričakovati samo v tem primeru, če sami omeje svojo trgovino z Nemčijo. To pa ne pomeni zla za nevtralne države, kajti edino upanje, da nevtrali še ohranijo svoj obstoj kot svobodni narodi, je v uničenju nacionalno socialistične Nemčije.

»Yorkshire Post« se bavi tudi z vojaškimi izgleidi sedanjega položaja ter pravi, da morajo pač zavezniki postopoma vzeti Nemčijo vse dobave, ker Nemcija itak nima možnosti, da iz svoje okolice proda. »Glasgow Herald« želi bolj energične akcije v vojni. Pravi, da Anglija in Francija ne smeta čakati, kaj bo Hitler storil, in se morata poslužiti proti Nemčiji tudi drugih sredstev razen blokade. V istem smislu piše »Daily Express«, pa tudi »Daily Herald« sicer odobrava vladino politiko glede blokade, pravi pa, da delavska stranka noče v neskončno gledati in čakati na dejanja. Tudi opozicijski »News Chronicle« želi več energije s strani vlade.

Kako sodi ameriško javno mnenje

Washington, 4. aprila. j. (United Press) Torkova Chamberlainova izjava, da bosta zapadni zavezniki državi ponovno postrili blokado Nemčije, je ameriško javno mnenje le še bolj prepričalo o volji Anglije in Francije, da čim prej spravita s sveta nacionalno socialistično nevarnost. Politični opazovalci niso bili iznenadeni nad ostrino Chamberlainovih izjav, ker je ameriški tisk že nekaj dni poprej napovedoval možnost postreženja blokade.

Odkar se je bil Sumner Welles vrnil s svojega potovanja po Evropi, se je tudi v ameriški javnosti vse bolj utrnilo prepričanje, da je v pričujočih okoliščinah mir nemogoč. Ameriška javnost zaradi tega popolnoma hladno gleda, kako se položaj razvija v tej smeri, da bo evropska vojna na pobudo zaveznikov držav zavzela vse bolj aktivne oblike.

V ameriških krogih s simpatijami zasledujejo zavezniki stvar ter ugodno ko-

kabineta dovolj prilike, da se pripravi za vodstvo važnega vojnega resora. Listi omenjajo, da je bil Hoare letalski minister že od l. 1922 do 1929.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 4. aprila. i. Vest o rekonstrukciji angleške vlade odnosno o zamenjavi resorov med ministri je bila objavljena šele pozno zvečer, zaradi česar današnji nemški jutranjiki še ne prinašajo podrobnostnih komentarjev. Le radio je davi na kratko objavil to spremembo in dodal krajši komentar, češ, da predstavlja nova vlada skupino najbolj skrupulozne plutokracije in da je imenovanje Churchilla za predsednika odbora ministrov za državno obrambo pač dokaz, kakšna pota bo hodila nova vlada. Nemški narod pa se ne vdaja nikakim iluzijam in se naj Angleži zavedajo, da bosta dala nemški narod in nemško orojstvo na to tudi dovoljen odgovor.

Berlin, 4. aprila. AA. (DNB) »Berliner Börsenzeitung« je edini nemški list, ki komentira rekonstrukcijo angleškega kabineta. List ugotavlja, da je bila izvršena zaradi velikega nezadovoljstva, ki vlada v Angliji glede politike angleške vlade, toda značaj angleškega kabineta se ni s tem prav nič spremenil. Mogoče bodo gotovi ljudje v Angliji in Franciji s tako izpremembo zadovoljni, Nemcem pa je popolnoma vseeno, kdo je v Londonu minister za letalstvo in kdo minister za prehrano. Tudi se Nemčije ne tiče, ali je Churchill samo mornariški minister ali pa je starešina treh vrst orojja. Njegov duh Anglije, proti kateremu se bori in ve, da je Churchill bil v starem kabinetu enako odločujoč kakor v sedanjem.

mentirajo odločni duh, ki se kaže v zadnjih sklepih vlad v Londonu in Parizu glede nadaljevanja sedanje vojne. Na splošno odobravajo napovedane ostre ukrepe, v kolikor seveda ne bi prizadeli življenjskih interesov ameriške trgovine. Zelo ugoden vtis je napravil v Ameriki način, kako sta se zavezniki državi lotili problema postrne blokade, prizadevajči si z neposrednimi pogajanjmi prihraniti nevtralnim državam kolikor mogoče neprimlik in škodo. V tej zvezi se s postopanjem zaveznikov mnogo komentira ravnanje Nemčije, ki se je namesto metode pogajanj poslužila neposrednega pritiska na nevtralne države, ki ga izvaja z napadanjem in obstrejanjem njihovega trgovinskega teritorija.

Sodelovanje tudi na prosvetnem polju

Pariz, 4. aprila. s. (Reuter). Angleški prosvetni minister lord Delaware, ki se

Sporazum z Nemčijo ni mogoč

Reynaudov govor za ameriško javnost

Pariz, 4. aprila. s. (Reuter). Opolnoči je govoril iz Pariza v angleščini za ameriške radijske postaje francoski ministrski predsednik Reynaud. Izjavil je, da možnost sporazuma z Nemčijo danes ne obstoji več. Zato je z zaupanjem parlamenta sklenil, da nadaljuje vojno s povečano energijo in temu namenu služi tudi imenovanje vojnega kabineta v Franciji.

Nadalje je Reynaud poudaril tesno sodelovanje med Anglijo in Francijo. Dejal je, da se francoska vojska danes ne bori samo za svojo varnost, temveč tudi za varnost vseh drugih narodov. Francija in Anglija sta dovolj močni, da zmagata, vendar pa nočeta povzročiti, da bi mali narodi zaradi vojne trpeli. Anglija in Francija se bosta borili do konca, da dosežeta trajen mir, in sicer ne takega, ki bo držal 25 let, temveč takega, da ga bodo deležni naši otroci in naših otrok otroci. Nemška zmagava v vojni, pa bi pomenila, da bi izginili krščanski principi civilizacije, obenem pa tudi ona načela, ki jih Zedinjene države že 250 let zastopajo.

Na ameriški narod je Reynaud naslovil poziv, naj čim več razmisli o problemih vojne, pa tudi čim več piše in kritizira o vojni. Dejal je, da je angleška in francoska stvar v vojni pravilna in da se zato nimata bati remisce. Če bi želje odločale o vojni, bi na podlagi simpatij večine Američanov za Anglijo in Francijo morali že jutri zmagati v vojni.

Govorec o položaju nevtralnih držav, je

mudi na obisku pri francoskem prosvetnem ministru Sarrautu, je imel včeraj govor preko francoskih radijskih postaj. Poudaril je važnost angleško-francoskega sodelovanja, zlasti pa važno vlogo, ki jo lahko igrajo sole v Angliji in Franciji, da se to sodelovanje ojači. Mladini Francije in Anglije oblikujeta svoje ideale in politične temelje za svoje bodoče življenje, da v bodoče skupno nastopita proti vsakemu izsovu. V bližnji bodočnosti bomo sicer na ta izsov odgovorili z angleškim in francoskim orojstvom. Za pozneje mora mladina delati tudi za mednarodni sporazum na podlagi sodelovanja med zapadnimi demokracijami. V angleških solah se mladina že zelo uči o idejah in kulturi francoskega

Konferenca angleških poslanikov bo v ponedeljek

Ustanovitev trgovinske organizacije za nakup surovin na Balkanu

London, 4. aprila. o. Konferenca angleških diplomatskih zastopnikov iz jugovzhodne Evrope z zunanjim ministrom lordom Halifaxom je napovedana za ponedeljek. Kolikor je bilo mogoče zvedeti v poučenih političnih krogih, bo njen glavni namen proučitev načrta za zavezniško trgovinsko ofenzivo proti Nemčiji na Balkanu.

»Daily Mail« napoveduje, da se bo ustanovila posebna trgovinska organizacija, ki bo razpolagala z ogromnimi denarnimi in drugimi sredstvi. Na Balkanu bo pokupila vse surovine, ki bodo na razpolago. Deloma se bodo plačila urenila v okviru klirga, deloma pa se bo blago zamenjalo za proizvode težke industrije. Organizacija se bo pri tem ravnala po nekem že pripravljenem načrtu.

Lord Halifax se bo razen tega na konferenci podrobno poučil o političnem položaju v posameznih balkanskih državah ter pretehtal vse možne politične posledice omenjene angleške gospodarske akcije. Diplomatski zastopniki Velike Britanije na evropskem jugovzhodu mu bodo morali podati izbrpna poročila o položaju v vseh podunavskih in balkanskih državah, v katerih so akreditirani.

Ankara, 4. aprila. s. (Reuter) Angleški veleposlanik v Turčiji Hucheson je včeraj odpotoval iz Ankare v Carigrad, odkoder nadaljuje danes z orientekspresom pot v London, da se udeleži konference angleških poslanikov z Balkana, ki jo je sklical zunanji minister Halifax.

Zavezniki morajo proučiti še mnoga vprašanja

London, 4. aprila. s. (Havas) Reuterjev parlamentarni uradnik pripominja v zvezi z napovedmi o zožitvi zavezniške blokade Nemčije, da ni še prav nobenih znakov, kakšne ukrepe misli Anglija in Francija podvzeti. Jasno je, da hoče Anglija v odnosih do nevtralnih držav ostati v okviru mednarodnih zakonov, ki jih vedno priznava in se jih skrupulozno drži. Vsako

dejal Reynaud, da je zmaga zaveznikov v njihovem življenjskem interesu, pod nemškimi pritiskom pa te države ne morejo postopati svobodno, temveč morajo proti svojim lastnim interesom igrati nemško igro. To je dejstvo, ki ga zavezniki v svoji politiki ne smejo prezreti.

O zavezniških gospodarskih ciljih je dejal Reynaud, da žele zbiravega načina izmene blaga, in sicer v tem smislu, da bo ves svet življenjski prostor za vsako državo.

Ugoden odmev v Ameriki

Washington, 4. aprila. s. (Havas). Snodnji govor francoskega min. predsednika Reynauda po radiu so zelo dobro čuli v Ameriki. V političnih krogih v Washingtonu poudarjajo, da predstavlja Reynaudov govor lojalno in prepričljivo izjavo. Zlasti je naletel na ugoden odmev poziv ameriškim listom, naj po mili volji čim več kritizirajo. Ta poziv je dobra protutež trditvam nemške propagande, češ, da demokraciji v Franciji nimajo več svobodnih rok. V govoru je bil opažen tudi paralelizem s ponovnimi izjavami predsednika Roosevelta, da je pravičen mir možen samo na moralnih osnovah.

Tudi v Kanadi, kjer so prav tako vse radijske postaje prenašale govor, je nalez govor na zelo dober sprejem. Po govoru so dajale kanadske postaje govor še v francoskem prevodu.

naroda. Še bolj bo poudarjeno sodelovanje med obema državama v novem programu za sole, filme in predavanja. Nameravani so tudi medsebojni obiski angleških in francoskih učiteljev in učencev.

Frossard se je vrnil iz Londona v Pariz

London, 4. aprila. s. (Reuter) Francoski propagandni minister Frossard je včeraj popoldne z letališča Heston zopet odpotoval v Pariz. Na letališču ga je spreml angleški propagandni minister Reith.

Veleposlanik Phipps o položaju zaveznikov

London, 4. aprila. s. (Reuter) Bivši angleški veleposlanik v Parizu Phipps je imel danes govor, v katerem je zlasti poudaril, da je varnost Anglije odvisna od varnosti Francije. V Angliji mnogo ljudi razlikuje med Hitlerjem in nemškim narodom ter izraža mnenje, da bodo Nemci po sklenitvi miru postali pametnejši. Francozi pa niso tega mnenja in hočejo, da dobe tokrat trajna jamstva za svojo varnost proti nemškim grožnjam.

spremembo stališča je treba skrbno proučiti. Po imenovanju novega francoskega vojnega kabineta morajo zavezniki proučiti mnoga važna vprašanja, tako tudi odnose do nevtralnih držav.

Kar se tiče prihoda angleških poslanikov v balkanskih državah na konferenco v Londonu, pravi Reuterjev dopisnik, da Nemčija izvaja na balkanske države očitno metodo trgovinskega pritiska, naloge zaveznikov pa je doseči, da balkanske države spremenijo svoje stališče, ker so pod zaščito zavezniške vojske na Bliznjem vzhodu.

Angleško-rumunski gospodarski posveti

London, 4. aprila. j. (Reuter) V torek je prispel semkaj vodja rumunske finančne in gospodarske delegacije, generalni tajnik rumunskega finančnega ministrstva Jordan, ki bo skupaj z ostalimi člani rumunske delegacije takoj pričel razgovore z mednarodnimi osebnostmi Velike Britanije. V rumunski delegaciji so še gospodarski in finančni svetniki rumunskega poslanstva v Londonu ter zastopnika rumunske Narodne banke in ministrstva za zunanjo trgovino. Na gospodarske razgovore z Anglijo pričakujejo še posebnega zastopnika rumunskega urada za kontrolo izvoza ter zastopnika rumunskih izvoznikov.

Angleško ministrstvo za vojno gospodarstvo objavlja, da je trgovinski dogovor med Veliko Britanijo in Dansko, ki je bil sredi podpisane, nemudoma stopil v veljavo. S tem dogovorom je Anglija storila vse, kar je bilo v pričujočih okoliščinah v njeni moči, da bi se med obema državama ohranila normalna izmenjava gospodarskih dobrin.

Močan padec turškega izvoza v Nemčijo

Ankara, 4. aprila. s. (Reuter.) Podatki o turški zunanji trgovini v prvih dveh mesecih tekočega leta kažejo, da je turški izvoz v Nemčijo v tem času padel na 2 % celotnega turškega izvoza, medtem ko je v istem času lanskega leta znašal še 58 %. V istem času se je dvignil delež izvoza v Anglijo in Francijo na 28 %, medtem ko je znašal lani samo 6 %.

Švicarski glas o sodbi Balkana

Curib, 4. aprila. z. Južnoevropski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je napravil zadnji Chamberlainov govor v balkanskih državah dokaj neugoden vtis. Balkanske države si že sedem mesecev neumorno prizadevajo, da očuvajo svojo nevtralnost napram obema vojskujočima se taboroma in tudi sedaj niso niti najmanj pripravljene, da bi spremenile to svoje stališče. Vsekakor pa bodo morale balkanske države zavzeti svoje stališče napram grožnjam z gospodarskimi sankcijami za primer, da ne bi ustregle zahtevi zaveznikov in zmanjšale svojega izvoza v Nemčijo. Zanimljivo je to sicer samo grožnje, toda bati se je, da bo tudi Nemčija sedla po protukrepih, kar bi utegnilo balkanske države proti njihovi volji zaplesti v konflikt.

Ker se baš sedaj vodijo trgovinska pogajanja med Londonom na eni ter Beogradom in Bukarešto na drugi strani, je pričakovati, da bo Anglija že sedaj prišla na dan s konkretnimi zahtevami. Toda po dosedanjih informacijah Angliji ne gre za to, da bi popolnoma zaprla Nemčiji vsak uvoz iz balkanskih držav, marveč hoče pred balkanskimi držav se nadalje dobivala zezlezno rudo, bencin in druge vojne potrebščine. Kar se tiče izvoza kmetijskih izdelkov, pa so v Londonu mnenja, da bodo zaloge kmalu izčrpane, zlasti še, ker se zaradi poplav, dolge zime in drugih neviht obeta za letos slabša žetev, vrhu tega pa so zavezniki pripravljene, pokupiti ves eventualni presešek domače potrebe balkanskih držav, vključno Madžarska.

Poljski vojni cilji

Seja poljskega narodnega sveta v Angersu
Izjava zunanjega ministra Zaleskega

Angers, 4. aprila. br. S. S. Seja poljskega narodnega sveta. Zunanji minister Zaleski je na seji podal obširne ekspozice o položaju Poljske in o zavezniških vojnih ciljih. Med drugim je naglasil:

V okoliščinah, v katerih se je razvijala poljska politika tik pred vojno, je bil poljski poraz neizbežen. Nemčija je bila v orožju daleč v premoči nad Poljsko, ki se na vzhodu ni znala pravčasno zavarovati. V bodoče sodelovanje z zapadnimi zavezniškimi ne bo več le moralnega značaja. Poljska je s svojo žrtvijo omogočila zavezniškom, da so v miru dovršili mobilizacijo in ojačili svoj položaj na fronti. Poljska armada se je sedaj v malem obnovila. Pod orožjem je 100.000 mož.

Zaleski se je nato zahvalil Vatikanu in vladi Zedinjenih držav za vse simpatije, ki

sta jih doslej izkazala Poljski. Ob zaključku je označil cilje sedanje vojne takole:

1. Obnova Poljske in restitucije zemljiške posesti.
2. Ustvaritev pogojev za narodni in kulturni razvoj vseh narodov ter jamstva, da v bodoče nihče več ne bo napaden.

Milijon poljskih delavcev v Nemčiji

Pariz, 4. aprila. s. (Reuter). Poljska vlada je dobila v roke tajno okrožnico nemškega guvernerja Poljske dr. Franka. Iz okrožnice je razvidno, da nameravajo nemške oblasti premestiti v Nemčijo okoli milijon poljskih delavcev, ki bodo prejeli minimalne plače.

Pomoč Egipta zaveznikom

Manifest vafdistične stranke — Angleški poluradni komentar

London, 4. aprila. s. (Reuter). Egipska vafdistična stranka pod vodstvom Nahas paše je objavila manifest, ki v njem zagotavlja zaveznikom polno pomoč Egipta v sedanji vojni. Obenem postavlja napram Angliji gotove zahteve, ki bi jih bilo treba po vojni izpolniti. Tako naj bi se angleška vojska popolnoma umaknila iz Egipta, ki naj bi dobil popolno kontrolo nad Sudanom in bi bil zastopan na mirovni konferenci.

K temu manifestu je bil objavljen v

Londonu poluradni angleški komentar, ki ugotavlja predvsem, da je bila sedanja angleško-egipska pogodba iz l. 1936 sklenjena na podlagi svobodnih pogajanj z egipsko vlado. Ki ji je tedaj predsedoval Nahas paša sam. Angleška vlada smatra, da je angleško-egipsko sodelovanje v mnogih ozirih, zlasti, kar se tiče obrambe Egipta, važen faktor proti narodno-socialističnim napadom. Egipt si mora biti popolnoma na jasno, da je v sedanji vojni tudi njegova bodočnost v nevarnosti.

Letalski spopadi ob Angliji

Nemško in angleško letalo sta sestrelili drug drugega

London, 4. aprila. s. (Reuter). Nemško letalo, ki je bilo včeraj popoldne sestreljeno v bližini angleške obale, je bil bombnik tipa »Heinkel 111«. Letalo se je zapletlo v borbo z angleškim lovskim letalom tipa »Spitfire« v bližini yorkshirskih obal. Tu di angleško letalo je bilo zadeto ter je prišlo goriti. Obe letali sta padli v morje, vendar so ladje v bližini rešile obe posadki. V nemškem letalu je bilo 5 članov posadke. Eden izmed njih je bil ranjen.

Dve nemški letali tipa »Heinkel« sta včeraj ob yorkshirski obali napadli tudi več angleških ladij. Vrgli sta štiri bombe in obstreljevali ladje s strojinami.

Okrog poldneva so opazili nemško letalo nad Setlandskimi otoki. Letalo ni metalo bomb in je bilo bržkone samo na izvidniškem poletu.

London, 4. aprila. s. (Reuter). Angleški letalec, ki je včeraj v bližini yorkshirskih obal sestrelil nemško letalo, je potek borbe sproti javljal po radiu na letališču. Najprej je sporočil, da je sestrelil nemško letalo, da je to pristalo na morju in da so posadke rešile ribiške ladje. Nekaj časa pozneje pa je sporočil letalec, da tudi njegovo letalo gori in da skuša pristati na morju. Letalec se je pristanelek posrečil, vendar je bilo letalo popolnoma uničeno. Letalec so rešili.

Rešeni nemški letalci

Kodanj, 4. aprila. i. Včeraj so k danski obali priveslali v gumijastem čolnu štirje nemški letalci, katerih letalo je pred dnevi padlo pri Skageraku v morje.

Oslo, 4. aprila. s. (Reuter). Nemški bombnik tipa »Junkers« je včeraj zasnilo pristal na norveškem ozemlju pri Stavangerju. Drugo nemško letalo je zasnilo pristalo na morju v Kategatu. Štirje letalci so se v zložitven čolnu rešili na dansko obalo. Danske oblasti so jih internirale.

Nova nemška letala

Berlin, 4. aprila. br. Pred kratkim so pričeli v nemških letalskih tovarnah graditi nova letala tipa »Messerschmidt«, ki

Sestanek kmetijskih ministrov v Budimpešti

Nemški kmetijski minister Darre o gospodarskem sodelovanju v srednji in južni Evropi

Budimpešta, 4. aprila. AA. (DNE). Včeraj je regent Horthy sprejel v privatni avdijenci nemškega kmetijskega ministra Darreja, ki mu je izročil znatno vsoto kot prispevek za pomoč ljudem prizadetim zaradi poplave. Po obisku pri predsedniku vlade Telekiju je imel Darre skupno z madžarskim kmetijskim ministrom razgovor z jugoslovanskim kmetijskim ministrom dr. Cubrilovićem.

Popoldne je imel minister Darre v madžarsko-nemškem društvu predavanje o gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo Madžarsko. Nemčijo in države jugovzhodne Evrope. Med drugim je dejal, da ima nemško gospodarstvo namen, ustvariti v srednjeevropskem prostoru nov položaj, kar Anglija ne more razumeti, ker je njen namen samo osvajanje prostora. Države srednje in južne Evrope, ki se ne morejo naslanjati na prekomorsko posredstvo, so prisiljene ustvarjati gospodarska težišča na lastnem prostoru. Anglija se nahaja danes pred dejstvom, ki ga ni želela in ki je rezultat svetovne vojne. To dejstvo je, da se Evropa vrača k sami sebi in da se mora na gospodarskem polju sama zavarovati. Nemčija izvaja ureditev Evrope v gospodarskem smislu, države srednje in jugovzhodne Evrope pa so že napravile izpit, ker so preurejele in ker sodelujejo na gospodarskem polju z državami istega življenjskega prostora. Če se danes vedno bolj izvaja načrtno sodelovanje Nemčije z evropskim jugovzhodom, prihaja to kot logična posledica treznega gospodarskega pojmovanja.

Predavanju so prisostvovali predsednik vlade Teleki, zunanji minister Csaky ter več drugih madžarskih ministrov, jugoslovanski minister dr. Konstantinović, pomočnik jugoslovanskega kmetijskega ministra

so bila označena z imenom »Jaguar«. Prva taka letala so v poslednjih dveh dneh že sodelovala pri letalskih akcijah na Severnem morju. Letala so oborožena z več lažimi in težimi strojinami. Njihove posadke imajo po 4 člane. Zgrajena so za dolge polete.

General Brauchitsch na inspekciji ob Renu

Berlin, 4. aprila. br. (DNE). Poveljnik nemške vojske general Brauchitsch se mu di na zapadni fronti. Včeraj je pregledal nemške postojanke ob Renu.

Načrti za izpraznitev mesta Luksemburga

Bruselj, 4. aprila. s. (Reuter). Luksemburške oblasti so objavile načrte za evakuacijo mesta Luksemburg. Obласти izrecno pripominjajo, da gre samo za varnostni ukrep in da ne preti nobena neposredna nevarnost.

Ze 45 švedskih parnikov potopljenih

Stockholm, 4. aprila. br. Včeraj je bilo službeno objavljeno, da je bilo doslej potopljenih 45 švedskih parnikov. Življenje je izgubilo 308 švedskih mornarjev. Švedska vlada si je v vsakem primeru pridržala pravico zahtevati odškodnino od države, ki ji je pripisati krivdo za potopitev ene ali druge švedske ladje.

Švedski protest v Berlinu

Stockholm, 4. aprila. s. (Reuter). Švedska vlada je poslala nemški vladi oster protest, ker so svojčas nemške podmornice s torpedi potopile tri švedske parnike »Dalaro«, »Liana« in »Osmed«. Prvi je bil potopljen, ne da bi podmornica pregledala ladijske papirje, v nobenem primeru pa niso nemške podmornice poskrbele za varnost posadk. 20 članov posadk ladij je izgubilo življenje.

Cvijanović, jugoslovanski in slovaški poslanik ter druge ugledne osebnosti.

Budimpešta, 4. aprila. AA. (MTI). Jugoslovanski poslanik v Budimpešti Rašić je priredil sredi večerja na čast jugoslovanskega ministra dr. Cubrilovića in ministru dr. Mihajlu Konstantinovića. Večerje so se udeležili tudi madžarski kmetijski minister grof Mihael Teleki, pomočnik jugoslovanskega kmetijskega ministra Buda Cvijanović, bolgarski poslanik Stollow, državni tajnik madžarskega kmetijskega ministrstva Bela Lukacz in več osebnosti madžarskega političnega in javnega življenja.

Zopet potres in poplave v Turčiji

Ankara, 4. aprila. s. (Reuter). Ponovi so čutili v Anatoliji zopet močne potresne sunkne. Potres je zahteval tudi človeške žrtve, katerih število pa še ni znano. Istovrstno sta zaradi hudega deževja dve reki pri Amasiji prestopili bregove in povzročili izredno hude poplave. Nad 30 vasi je pod vodo in prebivalci so se morali izseliti.

Litvinov obolel

Moskva, 4. aprila. s. (Reuter). Bivši sovjetski zunanji minister Litvinov je težko obolel.

Borzna poročila

Curih, 4. aprila. Beograd 10. Paris 9.00. London 18.55. New York 445.00. Bruselj 76.05. Milan 22.50. Amsterdam 238.50. Berlin 178.60. Stockholm 106.05. Oslo 101.25. Kodanj 86. Sofija 5.50.

Kamniška Meščanska korporacija

Kamnik, 3. aprila. Občni zbor Meščanske korporacije je bil v nedeljo 31. marca. Za zbor je vladalo precejšnje zanimanje posebno zato, ker naj bi med drugim sklenili, ali naj se razdeli med upravičence denar ali pa naj se dvigne korporacijsko poslopje, kjer sta sedaj nameščena sresko načelstvo in sodišče. Če bi se to poslopje dvignilo za eno nadstropje, bi se s tem pridobili prostori še za davkarijo in katastrsko upravo. S tem bi bil pa tudi enkrat za vselej rešen problem uradnega poslopja v Kamniku. Kljub temu pa udeležba na občnem zboru ni bila bog ve kako velika, posebno moških je bilo zelo malo. Ženske pa za predlog, da bi se ure-

dilo uradno poslopje, niso bila prav nič navdušene. Šele tehtni in stvarni razlogi gg. sreskega načelnika, župana in sodnika dr. Leskoviča so jih nekoliko prepričali o nujni potrebi uradnega poslopja. Proti stvarnim navedbam pravkar omenjenih se je oglasil g. inž. Molka, ki je dejal, da se mora vsa stvar dobro pretehtati in da se mu zdi, da še ni zrela. Dosegel se je kompromisni predlog, naj se omejuje odbor, sestojec iz zastopnikov Meščanske korporacije in prizadetih uradov, ki naj vsa stvar prouči in pripravi tudi proračun adaptacije, nakar naj izredni občni zbor, ki bo čez tri tedne, izreče dokončno besedo. Naj bo že kakor koli, mnenja smo, da o potrebi uradnega poslopja v Kamniku ne sme biti nikakega dvoma. Razlogov, stvarnih in utemeljenih, ki govorijo za to, je več ko dovolj.

Težak gmotni položaj poštних uradnikov

Skoraj vsak poštni nameščenec je zadolžen povprečno za 6000 din

Ljubljana, 4. aprila. V nedeljo bodo imeli redni letni občni zbor naši poštni uradniki, organizirani v Zdrženju uradnikov ptt stroke, sekcija Ljubljana. V ta namen so izdali obširno poslovno poročilo, ki nam kaže zgovorno, da je njihova organizacija izredno delavna. Poštno osebje nikakor ni zadovoljno s svojim gmotnim položajem. Zelo so bili prizadeti že s prvimi redukcijami prejemkov l. 1931. tako, da silno okrnjena plače komaj zadoščajo za skromno preživljanje. Če so hoteli kriti vse druge potrebe, so se morali zadolževati in tako je zljaj skoraj vsak poštni uslužbenec zadolžen povprečno za 6.000 din. Namesto pomoči, ki so jo poštni uslužbeni pričakovali, so jim pa skušali naloziti še posebno breme, prisilno nabavo plinskih mask. Odpor proti temu je bil zelo hud in vlada je vendar uvidela krivico, da je država prevzela nase ta izdatke.

Razen slabega gmotnega položaja so poštni uslužbeni še posebno prizadeti zaradi preobremenjenosti v službi. Pomanjkanje osebja je občutno že iz časa, ko je bilo odpravljeno bužetiranje po direktivah. Od leta 1932 do 1938 se je zmanjšalo število stalnih uslužbencev in dnevničarjev na področju ljubljanske direkcije od 1938 na 1426, med tem ko se je število osebja v vsej državi povečalo. Po sistemizaciji, ki je bila izdelana pred dvema letoma, primanjkuje v ljubljanski direkciji približno 280 uslužbencev, vendar je pa premalo še mnogo več uslužbencev, ker se je med tem promet povečal za 8 odstotkov. Ker ni notene rezerve v osebju, uporabljajo pripravnike takoj kot polno moč, ki pa seveda ne morejo povsem nadomestovati stalnih uradnikov.

Poštno službo opravljajo pri nas po zastarelih in že neštokrat spremenjenih pravilnikih. Strokovni svet pri ministrstvu, ki bi naj reševal glavne zadeve stroke, se je sestel lani prvič po letu 1931. in je razpravljal o načrtu nove uredbe o organizaciji poštnega ministrstva.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 4. aprila: Asmodej. Red B (in polni abonma)

Petek, 5. aprila: Zaprt.

Sobota, 6. aprila: Županova Micka. Varh. Izven.

Bivši član drame Zvonimir Rogoz, ki je deloval okrog 10 let pri československem gledališču in filmu, bo gostoval koncem tega meseca v naši drami v vlogi Hamleta in komija Bobka v Nestroyevi burki »Danes bomo tičeli«.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 4. aprila: Figarova svatba. Red Četrtek

Petek, 5. aprila: Zaprt.

Sobota, 6. aprila: Figarova svatba. Red A. Gostovanje Vere Majdicve

V soboto bo pela partijo Rozine v Mozartovi »Figarovi svatbi« gdnja Vera Majdicve, ki bo s tem izpolnila vrsto kreacij, v katerih je poslednji čas z najlepšimi uspehi na našem odru gostovala. Prihodnji teden bo debutirala v Donizetti-jevi »Luciji Lammermoor« Sonja Ivančičeva, ki je absolutna solopetka in klavir na visoki šoli našega konservatorija. Pevka razpolaga s priklupnim glasom in solidnim znanjem, zato bo njen prvi odski nastop vzbudil nedvomno pozornost. Sodelovali bodo še: Gostič, Anžlovar, Lupša, Rakovec in Barbičeva. Režiser: E. Frelih, dirigent: A. Neffat.

Iz Celja

—c Zdrženje gostilničarjev v Celju je na zborovanju, ki je bilo v torek popoldne v Celjskem domu, sklenilo, da bodo lastniki gostinskih obratov v Celju zaradi naraščajoče dragine zvišali v okviru maksimalnega cenika cene raznih jedil za 20 odstotkov. Gostilničarji bodo zaradi dragine kusaši dosegli spremembo maksimalnega cenika.

—c Dve nesreči. Na Rifniku pri St. Juriju ob južni železnici je padel 20letni posestnik sin Anton Zupanc v ponedeljek s skale in si zlomil levo roko. — Istega dne je padel 72letni dinar Martin Obiak iz Ljubor pri Petrovčah s kozoletca 4 metre globoko in si poškodoval pram kol. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Sprememba posesti. Hišo bančnega uradnika G. Josipa Pollandta v Gosposki ulici je kupilo Zdrženje trgovcev za celjski, šmaraki in gornjegrajski srez v Celju za 282.000 din.

Po sedanjih skunjah je pokončevanje navedenih škodljivcev najuspešnejše na ta način, da se nastavlja s fosfogonom zastripljena jeja. Akcije zastripljevanja bo prevzelo Lovsko društvo v Celju z denarnim podporo zakupnikov in podzakupnikov lova, ki morajo tudi živahno sodelovati. Podpora je treba nakazati na naslov: Lovsko društvo v Celju s pripombo »Za zastripljevanje vran«. Da se izvrši zastripljevanje sistematično na vsem področju mest-

nega poglavarstva, se pozivajo vsi posestniki, da nemudoma zberejo kurja jajca — četudi pokvarjena — in jih pošljejo v zastripljeno Lovskemu društvu v Celju v roke g. Riharda Kraupnerja, trgovca v Celju, Glavni trg. Ko prejmejo posestniki isto število zastripljenih jajc nazaj kolikor so jih izročili v zastripljevanje, naj jih razdelijo po njivah, travnikih in robovih gozdov. Zastripljena jajca, ki so zaznamovana z mrtvaško glavo, je treba položiti v mraku na njive v plitko izkopana gnezda po 2 do 3 kose in pustiti tam tako dolgo, da jih vrane ali srake najdejo. O polaganju zastripljenih jajc je treba sosedu primerno poučiti in opozoriti na nevarnost zastripljevanja. Za to akcijo naj se vsakekor zainteresirajo zlasti lovci in lovski čuvaji, ki naj vsestransko nadzirajo zastripljevanje in tudi sami pripomorejo k čim večjemu uspehu. O uspehu zastripljevanja je treba poročati do konca tega meseca Lovskemu društvu v Celju.

—c Predavanje o projektiranju in gradnji zaklonišč. V risalnici meščanske šole v Celju bo predaval v nedeljo 31. t. m. ob 9. dopoldne univ. prof. dr. tech. Miroslav Kasal iz Ljubljane za obrtnike gradbene stroke o projektiranju in gradnji zaklonišč. Mestno poglavarstvo v Celju vabi občinstvo, zlasti pa hišne posestnike, da se udeležijo tega aktualnega predavanja.

—c V celjski bolnici so umrli: v ponedeljek občinska reva Apolonija Žibretova iz Illovice pri Voljniku, 34letna kočarjeva žena Cecilija Grudnikova iz Gaberki pri šostanju in 9letna dlnarjeva hčerk Marija Pesjakova iz Šmarjete pri Celju, v torek pa enoletna delavčeva hčerk Anica Vodiškova z Lahomnega pri Laškem.

—c Zastripljevanje vran, srak in šoj. Mestno poglavarstvo v Celju razglša, da je banska uprava na predlog ministrstva za gozdove in rudnike z odločbo z dne 13. marca 1940 odredila, da se mora spomladi začeti obširno zastripljevanje vran, srak in šoj, ki delajo na polju občutno škodo.

SLOVANSKI VEČER — 6. april — Celje

—c Celjski šahovski klub bo igral drevi v klubskih prostorih kavarne »Evrope« brzoturnir za prvenstvo v mesecu marcu. Prijava se bodo sprejemale do pričetka turnirja.

—c Pododbor Udrženja rezervnih oficirjev v Celju priredi v soboto 30. t. m. ob 20. skupno z aktivnimi oficirji družben večer v Oficirskem domu na Dečkovem trgu. Vabljeno so vsi rezervni oficirji in po njih vpeljani gostje.

—c Slovanski večer Sokola v Narodnem domu v Celju se bo pričel v soboto 6. aprila ob 20. Tečaj za Narodna kola in Češko besedo so prav dobro obiskani. Sedaj se snov ponavlja in bo v dveh večerih končana. Za narodno noše vlada med občinstvom veliko zanimanje, nekateri so si jih sami nabavili, drugi pa izposodili po večini od ustanov, ki jih imajo na razpolago. Ker nas od Slovanstva večera loči samo še nekaj dni, naj si tisti gostje, ki nameravajo priti v narodnih nošah, hitro prikrbijo narodne noše. Splošna želja je, da bi bilo na Slovanem večeru čim več narod-

nih noš. Za druge je obleka promenadna. Opozarjamo, da posebnih vabil ne bo. Na prireditelji bo sodeloval Swing Rythm iz Ljubljane.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Petek, 5. marca ob 20.: Gejše. Gostovanje mariborskega gledališča.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 4. aprila: Izidor
DANAS NJE PRIREDITVE
Kino Matica: Maria Antoinetta
Kino Sloga: Vesela škota
Kino Union: Tarzan in njegov sin
Društvo upokojenega učiteljskega občni zbor ob 15. pri Novem svetu, Prešernova soba

DEŠNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vlič — Tržaška cesta 48.

Proračun naše banovine

Ljubljana, 4. aprila. Finančno ministrstvo je odobrilo proračun državne banovine za leto 1940 - 41. Proračun znaša 206,5 milijonov din odnoso 199,4 milijone brez proračuna fondov. V primeri z lanskim proračunom, ki je znašal 200,5 milijonov din je letošnji večji za 6,1 milijona odnosno za 3,1%. Povečani so med drugim krediti za tehnični ošek in sicer za dobre 3.000.000, prosvetnemu oddelku za 646.000, kmetijskemu za 254 tisoč 600, oddelku za trgovino, industrijo in obrt za 734.775 din itd.

Največji dohodki so predvideni od doka-lad na neposredne davke, kjer je stopnja banovinske doka-lade določena na 50% kakor lani, dočim so stopnje zdravstvene in cestne doka-lade določene na 50%, šolske pa na 35%. Glavno povečanje dohodkov za kritje novih izdatkov se pričakuje od gos-podarskih podjetij, od taks, od deleža pri skupnih davkih in nekaterih manjših vi-rov dohodkov.

Divjaški napad

Sv. Duh, 2. aprila. Lojzeta, kurjača pri državni železnici v Ljubljani, je čakalo te dni, ko se je vračal v polnočni uri iz škojfe Loke domov, proti Sv. Duhu, dokaj nenavadno srečanje. Čim je namreč prišel po banovinski cesti do svetloške cerkve, so se pokazele iz teme štiri postavbe in planile nanj. Podrl so ga in ga temeljito pretepli. Po-bitega so ga pustili na cesti in trajalo je precej časa, da si je Lojze toliko opomogel, da se je zavlekel k sosedu, kjer je ležal vso noč. Zjutraj šele je mogel domov, v hišo je prispel zdravnik in ugotovil, da ima Lojze zlomljeno eno, brččas pa celo dve rebri.

Orožniki so napadalce po vrsti izsledili. Dva sta doma pri Sv. Duhu, dva v Vir-mašah, toda stvar sodišča bo, da dožene, koliko krivde imajo na sebi delavci in tor-barski pomočniki, ki so zdelali Lojzeta. Napadali pravijo, da je nosil Lojze s se-boj polno pa z njim udaril njihovega pri-jatelja Jožeta in potem šele se je začelo. Fantje tudi pravijo, da ga niso niti suvali in ne vrgli na tla. Lojze da se je moral sam poskušati. Ta trditve pa bo brččas precej šepava, kajti redki so, ki bi padali tako zelo, da bi si lomili kar sredi ceste rebra.

Z Golnika

— Ljubljanski godalni kvartet nam je na povabilo uprave zdravilišča na Golniku priredil dne 1. aprila zvečer nad vse pričakovanje uspeh komorni koncert. Dvora-na, ki služi razvedriti bolnikom našega zavoda (koncerti, gledališke predstave, predavanja, zvočni filmi itd.) je kakor za nalašč za intimo komorno glasbo. Kvartet, ki je pravkar z uspehom koncertiral v Zagrebu, nam je najprej zaigral dva stavka (Allegro vivace, Adagio) iz Moz-zartovega kvarteta v b-duru, kjer smo občudovali predvsem prednost igre in lepo vigranost našega najboljšega kvartetnega zruženja, nato Debussyjev Scherzo in kvarteta v g-molu, ki nas je zadržal s pe-stro dinamiko ter končno kompletni Caesar-Frankov kvintet v f-molu, kateremu je poduševljena igra gđ. Zore Zarnikove (klavir) pripomogla do pravega triumpa. Bolniki in osebje zdravilišča smo se kar neradi poslovili od dragih gostov, ki so nam nudili zares lep večer najčistejše glasbe.

Italijansko mnenje o Weygandovi misiji

Rim, 4. aprila. o. V zvezi s prihodom poveljnika francoskih vojnih sil v Siriji, generala Weyganda v Pariz in posvetovanji, ki jih je imel z min. predsednikom Paulom Reynaudom ter drugimi francoskimi odgovornimi politikami in zastopniki francoskega generalnega štaba so se razširile vesti, po katerih naj bi bilo pričakovati, da bo zavezniška vojska na Bliznjem vzhodu že v kratkem pričela nekakšno vojno ak-cijo. Italijanski listi opozarjajo, da so te vesti nedvomno brez podlage in da jih je smatrati v prvi vrsti le za vedno propaga-ndno. To naj bi potrjevalo že dejstvo, da so v Londonu in Parizu ponovno deman-trirali govorice, po katerih naj bi zavezni-ško brodoge odplulo skozi Dardanele na Crno morje, da bi pričelo tam izvajati pomorsko kontrolo in da bi pred vsem pre-pričilo prevoz ruskega petroleja po Cr-nem morju v Rumunijo in od tam v Nem-čijo.

Zaupanje v uvidenost zaveznikov

Basel, 4. aprila. z. Napoved, da bodo zavezniški pokupili na Balkanu vse izvozno blago, da tako preprečijo vsak izvoz v Nemčijo, je vplivala po poročilu balkan-skega dopisnika »Basler Nachrichten« v pre-j ko pomirjevalno. Zlasti Madžarska in druge žitne države na jugovzhodu Ev-rope bi težko iznajdale, če bi se jim prepre-čilo vsak izvoz v Nemčijo, ki je bila vsa zadnja leta njihov glavni kupec. Akcijsko svobodo teh držav pa omejuje tudi njihov geografski in strateški položaj. Zaradi tega je razumljivo, da so se znašle sprčo londonskih napovedi v skrajno kočljivem položaju, še vedno pa upajo, da bodo za-vezniški vse to upštevali ter temu primer-no uredili svoje postopanje.

DNEVNE VESTI

Velika razstava francoske grafike v Zagrebu. V soboto 20. t. m. bo v umetniškem paviljonu v Zagrebu svečano otvorjena velika razstava moderne francoske grafike in razstava francoske umetnosti v Jugoslaviji. Prvo razstavo priredi Hrvatsko umetniško društvo in na njo so razstavljeni 250 grafičnih del sodobnih francoskih mojstrov. Francoska vlada pošlje nalašč v ta namen dela francoskih grafikov v Jugoslavijo. Drugo razstavo pa priredi v istem paviljonu Društvo prijateljev Francije v Zagrebu z namenom, da pokaže najpomembnejša dela francoske umetnosti, ki so v Jugoslaviji.

Nemčija nam dovoli 200.000 kg bombaževga predlaga. Nemško gospodarsko ministrstvo je sklenilo dovoliti našim industrijskim podjetjem 200.000 kg bombaževga predlaga kot odškodnino za bombaževga predlaga, kupljeno pred vojno in ne dobavljeno. Nemčija bi nam morala dobiti tudi 50.000 kg volnenega predlaga na račun predvojnih dobav. To vprašanje pa je še odprto in je malo verjetno, da bi to predvilo sploh dobili.

Zvišanje prispevkov za cestni sklad. S proračunskimi dvanajstinami je bila sprejeta nova uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o državnih in banovinskih cestnih skladih. S to uredbo so bili delno zvišani prispevki za cestni sklad, kar bo avtomobiliste zelo prizadelo. To je še tem večji udarec zanje v času, ko je skršena poraba pogonskih goriv. Avtomobilisti bodo posledic morali plačevati za potniške (osebne) avtomobile v cestni sklad po 400 din na leto, torej 100% več kakor doslej. Zvišani so tudi prispevki za tovorne avtomobile, in sicer pri nosilnosti do pol tone na 500 din, do 1 tone na 1000, do 2 tone 3000, do 4 tone 5000, do 5 ton 7000 in do 10 ton na 9000 din. Lastniki avtomobov bodo plačevali prispevek glede na dolžino prevoznice poti po posebnem ključu. Nespremenjeni ostanejo prispevki za avtomobilsko izvoške in kolesarje.

Znižana voznina za občni zbor agromorov. Generalna direkcija državnih železnice je dovolila polovično voznino članom Udruga jugoslovenskih agromorov, ki se udeležijo 5. 6. in 7. t. m. občnega zbora v Beogradu. Vozna olajšava velja za odhod od 3. do vstajenja 6., za povratek pa od 6. do vstajenja 9. t. m.

Gospodarska pogajanja z Nemčijo. Nemčija je predložila naši državi, naj bi se gospodarska pogajanja pričela zadnje dni aprila ali prve dni maja. Pogajanja naj bi se vršila ob priliki zasedanja X. nemško-jugoslovenskega gospodarskega odbora. Pogajanja bodo v Berlinu in se bodo pričela najbrže v začetku maja.

3000 vagonov papirja izdelano na leto. Tvorilnice papirja v Jugoslaviji so organizirane v prostovoljnem kartelu Centropapir s sedežem v Ljubljani ter podružnicami v Zagrebu in Beogradu. Naša domača proizvodnja papirja znaša letno okrog 2800 vagonov, uvoz pa blizu 2700 vagonov. Papir uvažamo večinoma iz Nemčije, največ rotacijskega. Lani smo uvozili 1275 vagonov rotacijskega papirja v vrednosti 42.500.000 din.

Kolektivna turistična propaganda. Turizmprometna zveza (Putnik) v Mariboru je skupno z ljubljanskim posestrimo tudi za letošnje sezone organizirala kolektivno turistično reklamo za Slovenijo in domačih časopisih in v omejenem obsegu tudi v tujih. Bistvo kolektivne reklame je v tem, da se oglašajo vsi turistični interesenti ojavljajo pod učinkovito skupno glavo, ki na prvi pogled vzbudi pozornost bralca, tako da pride tudi najmanjši in najcenejši oglaševalec ter je spričo tega propaganda vrednost takšnega oglaševanja znatno večja. Skupna glava je ilustrirana in ima kratek propagandni napis z vabilom za obisk Slovenije. Obe slovenski turizmprometni zvezi sta te dni svojim članom in turističnim interesentom razposlali podroben razpis za kolektivno turistično reklamo v časopisih. Interesenti, ki hočejo izkoristiti ta uspešni način turistične propagande potom naših časopisov, naj nemudoma zahtevajo zadnji razpis in navodila od pristojne Turizmprometne zveze. Zadnji rok za naročila je 10. april, poizvedbi naročil pa zvezi pod nobenim pogojem ne bosta mogli upoštevati.

Lepa akademija NSZ. Pevski in dramski odsek Narodno strokovne zveze v Ljubljani sta priredila v soboto 30. marca v Sokolskem domu v Novem mestu akademijo, ki je v vsakem oziru sijajno uspešna in zadovoljila številno občinstvo iz Novega mesta in bližnje okolice. Pri nabito polni dvorani je otvoril tamburaški orkester NSZ pod vodstvom g. Karmelja Alojzija akademijo s koračnico in s slovensko narodno pesmijo. Za precizno in res lepo izvajanje ga je številno občinstvo nagradilo z dolгим aplavzom. Član NSZ tov. Milan Vozelj je recitiral M. K. »Drečnik Andrej govori«. Nato so izvajali člani pevskega in dramskega oddelka spevolgro »Kovačev študent in želi veliko priznanje«. Številno občinstvo je bilo vidno zadovoljno in je nasmejanih lice odhajalo iz dvorane, želeč si čim več takih prireditelj. Nato se je vršil v kleti Sokolskega doma družabni večer s sodelovanjem tamburaškega oddelka NSZ iz Ljubljane. Takih prireditev si želimo še.

Nov grob. V splošni bolnici je davi po dolgi bolezni za vedno zatislil oči, star 65 let, g. Ivan Jamšek, oče zdravnika dr. Mira Jamškega iz Stožice. Pokojnik je bil dalje časa v orožniški službi, po prevratu pa je bil prišeljen kot kriminalni uradnik ljubljanske policije. Bil je zelo simpatičen mož in izredno dobrega srca. Pogreb blagega pokojnika bo v soboto ob pol 17. izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču v Sv. Križu. Bodi mu ohranjena blag spomin. Zalučotemu sinu naše najiskrenejše sožalje!

Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Clevelandu so umrli Anton Rogel, star 71 let, doma iz Deševca vasi fara Šmihel pri Novem mestu, Jože Vidmar, star 60 let, doma iz vasi Viseje, fara Tinje, Franc Pačič, star 56 let, doma iz vasi Sv. Ana in Jos. Sada, star 76 let, doma iz Žužemberka na Dolenjskem. V Littletonu je umrl Josip Berger, doma iz Postojne. Poročen je bil z Urško Smerdel iz Petelinja. V kraju Eklum je umrl Josip Mastnak, star 65 let, doma nekod iz stajarskega. Zadel ga je srčna kap. V S. O. Chicagu je umrl Ana Stone (Stanovnik), doma z Glinca pri Ljubljani, v Gary je umrla Marija Žagar, stara 46 let. V Waukeganu je umrla Ivanka Ogrin, stara 60 let, doma iz Biatne Brezovice, fara Vrhnika. V Evelethu je umrla Terezija Skubic, rojena Rus, stara 51 let, doma iz Zgornje Brezovega pri Višnji

gori. V San Franciscu je umrla Terezija Škerbec, stara 51 let, doma iz Žužemberka. V Ambridge je umrla Jospina Rosenberger, stara 50 let, doma iz Jurne vasi, fara Podgrad na Dolenjskem. V Power Pointu je podlegel pljučnici Josip Lesjak, v Connemaughu je umrl Franc Levč, doma iz Mirne na Dolenjskem. V Tacomi je umrl Jazek Mikulinič, star 65 let, doma iz vasi Cernik na Primorskem.

Katastrofalne poplave v južnih krajih. Posledice strašne poplave v južnih krajih naše države so vedno težje. Največja je poplava v Novem Sadu. V Adamovcih naselju je voda porušila že nad 200 hiš. V okolici Vukovara je pod vodo nad 10.000 ha zemlje. Sava in Dunav pri Beogradu se vedno narasčata. Kmetje bi morali še delati na polju, pa ne morejo, ker so nivoje pod vodo. Dunav je bil večeraj jutraj pri Novem Sadu že 695 cm nad normalo, ali za 36 cm nad dosedanjim maksimumom. Pri Novem Sadu, Zemunu, Beogradu, Pančevu, Kovinu, Smederevu in Golupcu, povsod je Dunav prestopil do. edanje najvišje vodostaje. Ministrski svet je odobril 1.000.000 din notranjemu ministrstvu za evakuacijo ogroženega prebivalstva, 1.000.000 ministrstvu javnih del za nabavo pogonskih snovi za črpalke vodnih zadrž, kmetijskemu ministrstvu pa 2 in pol milijona din za nabavo semena, ker bodo morali kmetje v poplavljenih krajih ponovno sejati žito.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno, topleje in nestanovitno vreme, tu pa tam manjše padavine. Večerja je znašala najvišja temperatura v Mariboru 17,5, v Zagrebu 17, v Sarajevu in Splitu 15, v Beogradu 14, v Ljubljani 13,8, v Dubrovniku 13, v Kumboru 12, na Rabu 11, na Visu 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,0, temperatura je znašala 7,2.

Vlóm v Vodicah. V Vodicah na Gorenjskem je bilo v terek ponoči vlomljeno v gostilno Franceta Koželja. Vlomilec je vdrl v hišo pri zadnjih vratih, kjer se mu je posrečilo odpriti zapah. Iz veže je šel v shrambo, iz katere je odnesel vse suho meso, precej slanin in masti, nad 70 jajc in nekaj tobaka. V predalu je našel tudi 500 din tako, da znaša skupna škoda nekaj nad 1000 din. Za vlomilec ni sledu.

Nesreče. 17letna tovarniška delavica Jozefa Spruk iz Potoka pri Kamniški Bistrici se je večeraj peljala s kolesom v službo v tovarno gumbov v Kamniku, pa je padla in si zlomila desno nogo v členku.

Posestnikov sin Jože Papež iz Brezovega dola pri Novem mestu je v gozdu pripravil butare in si po nesreči presekali kite na levi nogi.

Uslužbenec Kranjskih deželnih elektrarn Ivan Prelesnik je večeraj popravil pri Sodražici elektrovod in padel z droga. Dobil je hujše notranje poškodbe. Delavcu Matevžu Petrnarju z Jezera pod Krimom je cirkularka odrezala dva prsta na desni roki.

V bolnico so sredi prejšnjega dne 16letnega mesarskega vajenca Staneta Jarca iz Ljubljane, ki si je po nesreči presekali kost na levi roki.

Sin ubil očeta. V terek se je odigrala v Petrovem selu pretrajala tragedija. En sin kmeta Vinka Halanbeka je zaradi uboja že na robu, zdaj pa pojde za njim še drugi. Oče in drugi sin sta se neprestano prepirala in tudi pretepala. V terek sta se spet sprla. Med preprirom je sin pograbil kiti in pobil očeta, tako da je čez nekaj minut izdihnil.

Akademsko naobražen tekmovalci in tekmovalke v kulanju. Kolo gospodinj v okviru gospodinskega tečaja. Med drugim bo prirejana tudi velika tekma v kulanju. Udeležiti se je tudi več akademsko naobraženih moških in žensk.

Odvetnik dosegel rekord s padobranom. Zagrebški odvetnik Teodor Pavlovič je eden najboljših skakačev s padobranom. Zdaj se pripravlja za nov rekord. Skočiti namerava z višine 5.000 m. Zadnjič je skočil iz višine 3.500 m.

Najbolje se boste zabavali in od srca nasmejali pri šentjakobskih, ki bodo ponovili že dvaindvajsetletno duhovito Nušičovo veseligrlo »Uječe«. Igra je dosegla izreden uspeh in so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane. Zadnja ponovitev bo v soboto 6. t. m. ob 20.15. V nedeljo 7. t. m. ob 20.15 pa se bo ponovila izredno uspešna veseligrlo s petjem in godbo »Pekovska«. Ker je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic in je za predstavi veliko zanimanje, kupite vstopnice že vnaprej od danes dalje v društvenih prostorih v Mestnem domu.

Iz Ljubljane

Več luči v Tivolii. Naš Tivoli ni posebno razkošno razsvetljen, le nekatere prehode in glavni dvorane razsvetljuje nekaj žarnic in obličnic. Vzdolž železnice smo dobili med cesto na Rožnik in glavnim dvorom lepo, široko pot, ki služi bolj praktičnemu osebnemu prometu kakor sprehajalcem. Ta pot je namreč najkrajša zveza med Rožno dolino in šiško ter se je poslužuje mnogo pešcev. Zato bi bilo potrebno, da bi jo vsaj skromno razsvetlili. Dosegli bi na njo nobene, niti najslabše luči.

Dobrodelna dijaška akademija. V petek 5. t. m. ob 8. zvečer imajo maturantje bežigradske gimnazije v franciskanski dvorani akademijo, katere čisti dobiček je namenjen za podporo revnim dijakom za maturitetni izlet v Bolgarijo. Zlasti zanimiva bo zborna recitacija Zupaničeve »Dumec«, ki jo bodo izvajali, kakor tudi ostali spored, dijak 8. c razreda. Omeniti moramo tudi sodelovanje dveh konservatoristov gđ. Marije Tiran (soprano), g. Ivana Poljanška (čelo) in g. A. Sladoljeva (tenor), g. A. Orla (bas), ki sta člana narodnega gledališča v Ljubljani. Slišali bomo arije iz oper: Giocondo, Carleja nevesta, Rigoletto, Evgenij Onegin, Prodana nevesta. Vse točke spremljata s klavirjem gg. Hubad Samo in Osa Jože. Spored je torej vsekarer zelo zanimiv in vreden številnega obiska, saj s tem podpremo tudi idealna prizadevanja naših maturantov.

Tovarištvo, podporno društvo finančnih uslužbenec v Ljubljani bo imelo svoj 10. redni občni zbor v nedeljo, dne 21. aprila, ob 9. uri v hotelu »Union« v Ljubljani. Dnevni red: 1) konstituiranje občnega zbora, 2) poročilo odbora v društvenem delovanju in poročilo o letnem računskem zaključku, 3) poročilo pregledovalcev računov, 4) dopolnilne volitve, 5) predlogi odbora: a) da ostane višina pristopnine, letne članarine in rednega mesečnega prispevka za posmrtni sklad, kakor tudi višina dajatev društva v letu

Samo že danes je prilika, da si ogledate senzacionalni film novih pustolovčin kralja džungle. — KINO UNION, tel. 22-21. Ob 16., 19. in 21. uri

1940 ista kot v minulemu letu, b) da se mesečni prispevek za bolniški sklad zviša od 1. maja 1940 dalje in sicer za redne člane od 15 na 20 din, za izredne (otroci) pa od 5 na 10 din, 6) morebitne pritožbe ter predlogi članstva, ki se morajo odboru pisмено sporočiti vsaj 8 dni pred občnim zborom, 7) slučajnosti. V primeru neskladnosti bo pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno ob vsakem številu prisotnih članov. (—)

Za napravo manjših cestnih kanalov s stroški do 250.000 din je mestna občina spet razpisala licitacijo v večerajšnjem »Služb. listu«. 182-n

Moška rokavica rjava se je našla v bližini Del. zbornice. Dobl je jo v upravi »Slov. Naroda«.

Naočniki so se našli v nedeljo dne 31. marca v dvorani kina Uniona. Lastnik se naj zgleda v pisarni kinopodjetja.

Tramvaj jo je podrl. Na Gosposvet-ski cesti je večeraj popoldne podrl tramvajski voz 34-letno mizarjevo ženo Franciško Malnarjevo, iz Zagradca stanujočo na Resljevi cesti. Malnarjeva je šla čez cesto baš v hipu, ko sta odpeljala voza v obe smeri. Tramvaj je Malnarjevo odbil in jo hudo poškodoval na glavi. Ponesrečenko so z rešilnim avtom prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da k sreči nima prebitih lobanje. Malnarjeva je že pred večerom odšla iz bolnice v domačo oskrbo.

Tatvine v mestu. V gostilni »Split« na Vidovdanski cesti je nekdo ukradel Ani Mastnakovi 700 din vredno, zlato ovratno verigo z zlatim križcem. — Iz podstrešnega stanovanja na Jurčevi poti na Barju je tat odnesel Karlu Kranjcu rjavo moško obleko, modre hlače, par čevljev, klub in nekaj perila v skupni vrednosti okrog 900 din. — Oni dan je bilo vloženo v skladišče na Masarykovi cesti 46. Vlomilec je očesel trgovcu Feliks Škerlepu več marmelade, čokolade in nekaj steklenic sadnih sokov, v skupni vrednosti 100 din. — Izpred mlekarne na Tržaški cesti 6 pa je tat odnesel na škodo Antonije Zgonc košaro s kruhom.

Slepjarja iščejo. H krojaču Roškarju Ludviku je prišel oni dan mlajši neznanec v elegantni športni obleki in se mu predstavil za trgovskega potnika iz Zagreba. Izjavil je od njega 360 din. Slepjar je Roškar naslednje dni zamenj iskal. Kontno se je obrnil na policijo, ki zasleduje sleparja.

Dva samomora in nenadna smrt

Ljubljana, 4. aprila. Na stražnici v Vodmatu je večeraj popoldne prijel železostugar Martin Jager, da so našli mrtvega v stanovanju v hiši št. 30 v Ciglarjevi ulici 43letnega mizarjskega pomočnika Karla Koprivca. V hišo je takoj odšel službojoči stražnik, ki je ugotovil, da gre za samomor. Koprivca je malo pred 17. našel njegov 17letni sin Feliks, ki se je pravkar vrnil domov, obešenega na precej močni vrvi, pritrjeni na okno v podstrešnem stanovanju. Sin je prišel klicati na pomoč, nakar je prihitel v hišo stanujoči Mirko Kastelic, ki je hitro prerezal vrvi, položil Koprivca na tla in ga skušal obuditi z umetnim dihanjem. Ves trud pa je ostal zaman, kajti Koprivca je bil že mrtev.

O samomoru je bila obveščena policijska uprava, ki je poslala v Vodmat komisijo, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Ivan Podobnik. Po komisijem ogledu je bilo truplo odpeljavno v mrtvašnico splošne bolnice. Kaj je pognalo Koprivca v obup, ni znano. Zena Matilda je povedala, da je mož prišel opoldne domov in ji dejal, da bo po kosilu legel, ker se čuti utrujenega. Po 13. sta odšla žena in sin od doma, v njuni odsotnosti pa se je mož obesil. Po pripovedovanju žene je bil Koprivca že nekaj dni precej potrt in je tudi pred tednom dni odpovedal službo v Kemični tovarni, kjer je bil nameščen.

Policijska komisija je bila pozvana večeraj popoldne tudi v štepanju vas 6, kjer je v šupi posestnika Ivana Indiča nenadno umrl 61letni berač Lovrenc Muha. Muha, doma iz Horjula, je že nad 10 let bival pri posestniku Indiču. Če je bil doma in ne na potu. Bil je znan tako v mestu, ka-

MALIOGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglašje ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

VSAGOVESTNO POHISTVO se vedno po starih cenah od-davja v moderni in solidni izdelavi trvdka »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila.

Oglašuj male oglašje v Slovenski Narod ker so najcenejši!

50 PAR ENTLANJE azuriranje, vezenje zave, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12 in Franciskanska ul. 3. 4. L.

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah vam napravijo najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 820

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/L

HISA 7 sob, z vsemi pritliklami in vrtom v Rajhenburgu, prikladan tudi za obrt, naprodaj za din 120.000.— Potrebno 50.000 din v gotovini, ostanek po dogovoru. Informacije: Fran Lesjak, Rajhenburg. 990

Tarzan in njegov sin

Bolj kot pri burki »Fra Diavolo« se boste smejali pri najboljši filmski komediji:

VESELA ŠKOTA v glavni vlogi najboljša komika STANLIO in OLIO — kot vojaka škotskega bataljona.

Kot dodatek za ljubitelje jahalnega športa: VISOKA SOLA ZA KONJE.

KINO SLOGA, tel. 27-30 Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

SAMO SE DANES! Prekrasni zgodovinski film Založila zadnje francoske vladarice.

MARIA ANTOINETTA

NORMA SHEARER TYRONE POWER KINO MATICA, tel. 21-24. Ob 16., 19. in 21. uri

Kor tudi po širši ljubljanski okolici, kjer je tudi on poznal domala vse ljudi in jih zabaval s svojimi burkami. Večerja je Muha ostal ves dan doma, popoldne pa ga je našel Indič mrtvega v šupi. Policijski zdravnik je ugotovil, da je Muha zadela kap. Truplo so prepeljali po komisijem ogledu v mrtvašnico splošne bolnice.

Selca, 3. aprila.

Mnogo pozornosti je vzbudila v domači vasi vest, da je tragično preminil sovaščan, delavec Franc Luznar. Kaj je pognalo moč sredi najlepših moških let v smrt, bo pač ostalo nepojasnjeno, kajti odgovor na

to vprašanje bi mogoč dati le pokojnik sam. Luznar je padel pred leti z voza. Dobil je hude poškodbe in od tedaj je čutil vedno bolečine v glavi. Po vsej verjetnosti so te poškodbe tako hudo vplivale na njegovo razsodnost, da je obupal nad življenjem. Na dan smrti se je vedel proti materi Luciji kakor običajno. Proti večeru pa je prinesel s seboj steklenico žganja in je odšel v svojo sobo. Naslednje jutro je mati našla sina obešenega. Hotela je po seno za živino. Ni izključeno, da je zaužila pijaca toliko bolj omamila nesrečnega, ki že tako ni bil pri zdravi pameti.

Posestne spremembe

Prenosi kmetskih dolgov in terjatev v breme Privilegirane agrarne banke

Ljubljana, 3. aprila. Posestnik Franc Lenč, Ljubljana, Bergarjeva 10, je podal gđ. Ivanki Franetič, zasebnici iz Kamnika, parcelo v izmeri 407 kv. m s hišo v Bergarjevi ulici v Ljubljani za 169.500 din.

Služatelj tehnike Leo Pitterle, Ljubljana, Verstovškova 23, je prodal mladoletni-ma Borutu in Samu Lesjaku, ki ju pravno zastopata starša trgovca Vekoslav Lesjak in Štefanija Lesjak, Ljubljana, Selenburgova 4, od svojega zemljišča v kat. občini Gradišče vrt, ki je stavbna parcela, v izmeri 783 kv. m za 60.000 din.

Mestno poglavarstvo je dovolilo posestniku Petru Starinu, Ljubljana, Kavškova 5, da bo smel izjemoma na svoji parceli v kat. občini Spodnja Šiška postaviti enonadstropno hišo, pod pogojem, da odstopi mestni občini od te parcele za ceste določen svet.

Posestnici Mariji Krenn in njena hči Griselida, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 18, sta prodali gđ. Jelki Minaš, Ljubljana, Sv. Petra cesta 24, parcelo v izmeri 1190 kv. m v kat. občini Gradišče predmestje in na tej parceli stoječo vilo za 350.000 din. Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je prodala zasebnici Vidi Košir, Kranj, Prešernova 15, parcelo v izmeri 612 kv. m v kat. občini Zgornja Šiška za 125.100 din, torej kvadratni meter po 180 din.

Posestnik Jože Sever, Čerušce 24, je prodal posestniku in mesarju v Čerušcah Karolu Flerinu parcelo v izmeri 3003 kv. m v kat. občini Čerušce za 8000 din.

Mestna hranilnica v Ljubljani je prodala posestniku Frauu Švigliju, Breg 11 pri Borovnici, gozd imenovan Mali gozd v kat. občini Šiška vas v izmeri 15.052 kv. m za 25.000 din.

Železničar Rudolf Grill, Zalog 84, je prodal gospodinjini Antoniji Godec, šmartno pod šmarno goro 33, parcelo v izmeri 828 kv. m v kat. občini Kašelj za 40.000 din.

Posestnik Jože Eberl, Rudnik 38 in njegova žena Alojzija, sta prodala od svojega zemljišča v kat. občini Rudnik magistratnemu služitelju Francu Žerovniku, Rudnik 82, parcelo v izmeri 404 kv. m za 8880 din, ključavničarju Viljemu Garjolu, Rudnik 18, parcelo v izmeri 468 kv. m za 10.296 din in delavcu Martinu Ščurku, Rudnik 109, parcelo v izmeri 77 kv. m za 1694 din.

Sresko sodišče v Ljubljani je izdalo več sklepov o prenosu kmetskih dolgov in terjatev raznih ljubljanskih posojilnih zavodov v breme Privilegirane agrarne banke v smislu pristojne uredbe o kmečkih dolgovih. Bivši upniki so bili po največ Kmetiska posojilnica za ljubljansko okolico, Ljubljanska mestna hranilnica in Ljudska posojilnica. Dolžniki so po večini manjši

kmetje v ljubljanski okolici, terjatve se gibljejo od 5000 do 50.000 din. Prenos teh terjatev je v smislu pristojnih odredb oproščen raznih taks, ki so sicer precej visoke za take transakcije.

Da je človek zmotljiv, pričajo tudi zemljiške knjige. Čeprav so predpisi pri prenosu preminilni strogi in morajo notarji in geometri opraviti prenose z največjo vestnostjo in natančnostjo, se zgodi, da se kupcu pomotoma pripiše pri prenosu zemljišča parcela ali del parcele, ki pripada sosedu. Anton Plešić, župnik na Primorskem pri Litiji, je na primer kupil l. 1928 parcelo od Jerice Vrhovec v kat. občini Spodnja Šiška. Zdal se je pa izkazalo, da se je na kupca pomotoma prepisala tudi sosedna parcela, ki je bila last Petra Starina. Župnik je seveda dovolil, ko se je pomota odkrila, da se ta parcela v izmeri 343 kv. m odpiše in vključi pravemu lastniku v korist.

Zagonetna smrt duhovnika Kastelica

Ljubljana, 4. aprila. Kratko smo že poročali, da je našel slovenski izseljenški duhovnik Josip Kastelic na najvišjem vrhu And v republik Chile na gori Aconcagua, visoki 7870 m, tragično smrt. Pokojnik je bil brat izseljenškega župnika Antona Kastelica in je bil doma iz Šmihela pri Žužemberku. Nekaj časa je bil kaplan na Koroski Beli, potem župni upravitelj pri Sv. Križu nad Jesenicami in končno kaplan na Jesenicah, od koder je odpotoval najprej v Francijo, pozneje pa v Argentino. Na gori Aconcagua je hotel postaviti Kristusov križ.

Prvotno so mislili, da se je Kastelic ponesrečil, zdaj pa se je oglašil v zagrebških »Novostih« nekdo Joso Defranceschi, ki pripoveduje, kako se je Kastelic napotil v Ande in našel tam tragično smrt. Priplezal je bil že 6850 m visoko, kjer ga je 7. marca srečal dr. Ling iz Buenos Airesa in mu svetoval, naj se vrne, ker se mu je poznalo, da je utrujen. Kastelic se je res vrnil na 5800 m, kjer je razpel šotor, da bi se odpeljal, potem pa je hotel znova naskočiti najvišjo goro v Andih. Nastopilo je pa viharno vreme s snežnimi meteži. Kastelic so dolgo iskali, toda zaman.

Člani rešilne ekspedicije menijo, da je med plezanjem omagal, zapadel verski blaznosti in šel sam v smrt. Pravijo tudi, da njegovega trupla najbrže nikoli ne bodo našli. Domneva članov rešilne ekspedicije, da bi si bil Kastelic končal življenje, se nam pa zdi čudna in neverjetna.

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

STANOVANJE dveh sob in pritlik, 6 minut od policije v Šiški, oddam za maj. Poizve se Pod gozdom 6, Šiška. 1005

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

Za 15 LET STAREGA DECKA iščem mesto vajenca mehanika — po možnosti v okolici Slovenjgradca ali Maribora. Nastopi lahko takoj. Dopise na: Ivan Naglič, Helena, Črna pri Frevljah. 1000

SREČKE državne loterije prodaja

MENJALNICA REICHER & TURK Prešernova

Raznašalca (ko)

za Rožno dolino sprejmemo takoj. Prednost imajo doma iz Rožne doline. — Zglasite se v upravi »Slovenskega Naroda«.

Da bi se brezplačno zdravili

mislijo invalidi na ustanovitev zdravstvene zadrage

Ljubljana, 4. aprila
»Na papirju« je mnogo dobrih zakon-
skih predpisov, a pogosto nimajo njihove
tega koristi. Tako so tudi naši invalidi
in njihovi svojci, žrtve svetovne vojne, do-
bro zaščiteni z zakonskimi določbami, od-
nosno vsaj mnogo boljše kakor pred izdajo
sedanje invalidske uredbe: vendar ta za-
ščita v praksi večkrat odreče.

Tako imajo invalidi in njihovi svojci po
invalidski uredbi in pravilniku o dajanju
zdravniške pomoči, stredbe in oddajanju
zdravil pravico do brezplačnega zdrav-
ljenja. Nekateri to pravico tudi uživajo,
vendar ne vsi. Mnogi bolniki so pogosto
prepuščeni sami sebi, ker ne morejo ob
pravem času dobiti podpore za zdravlje-
nje ali pa niso sprejeti v bolnico. Pravilnik
določa, da imajo pravico do brezplačnega
zdravljenja vsi vojni invalidi, priznani po
§ 2 uredbe, ne glede na premoženjske raz-
mere, svojci pa, če so revni. Razen tega
je določeno, da za zdravljenje vojnih žrtev
skrbijo država s podporami ter krediti iz
narodnega invalidskega fonda zdravstven-
nim zadrugam, pri katerih so zaščitenci
organizirani. »Narodni invalidski fond«
skrbijo, da se tudi zdravljenje z uredbo zašči-
tenih oseb, kjer koli je to mogoče, in ustrez-
no, predvsem organizira in izvaja po zdrav-
stvenih zadrugah — se glasi ena izmed
določb pravilnika.

To se pravi, da je treba najprej ustano-
viti zdravstvene zadruge, če naj invalidi
dobre brezplačno zdravljenje. Nova invalid-
ska uredba je v veljavi že leto dni. Če se
zaščitenci hočejo okoristiti z vsem, kar jim

nudi, morajo ustanovljati zdravstvene za-
druge, ki bodo lahko začele kmalu delovati
z uspehom, saj pravilnik predpisuje za nje
podpore v sorazmerju s številom članstva.
Pravilnik pravi, da bodo zadruge prejemale
podporev sorazmerju s številom članstva.
V okrajih, kjer zadrug še ni, naj bi po do-
ločbi pravilnika predlagali njihovo usta-
novitev z uredbo zaščiteni vojni invalidi.
Podpirati bi jih morala državna, zlasti
zdravstvena oblast.

Pri banskim upravi je bil ustanovljen po
predpisih invalidske uredbe invalidski od-
sek, čigar pristojnost je, da v delokrogu
banovine nadomestuje ministrstvo za so-
cialno politiko. Invalidski odsek ima mnogo
važnega dela in posebno potrebno je, da
pomaga organizirati dobro zdravstveno
službo za invalide in njihove svojce. Kakor
pisi »Vojni invalidi«, za zdravljenje invali-
dov v naši banovini doslej še ni poskrbe-
ljeno. Prav bi bilo, da bi vsaj po 22 letih
od svetovne vojne začeli resno misliti na
organizacijo zdravljenja vojnih žrtev. Pri
nas in invalidskih domov, kjer bi našli do-
smrtno oskrbo revni invalidi. Mnogi bo-
lehajo ter hirajo brez zdravniške oskrbe
in postrežbe, včasih tudi povsem zapuščen
od svojcev, a bolnice jih ne sprejemajo v
zdravljenje. Zakonski predpisi so v veljavi,
a marsikdo jih tolmači po svoje. Nihče ne
prisili tistih, ki so dolžni izpolnjevati pred-
pise v zaščito vojnih žrtev, da bi zakon
spoštovali. Ali smemo upati, da se bo svo-
jega dela lotil odločno invalidski odsek?
Pri tem se mimogrede budi vprašanje, kak-
šno stališče bo zavzel invalidski odsek po-

ti sami banskim upravi glede golniškega
zdravilišča, ki je bilo ustanovljeno za in-
valide, a je sčasom prešlo v drugo upravo,
čeprav je pravno še last invalidske usta-
nove.

Pričakovati smemo vsaj, da se bo inva-
lidski odsek odločno zavzel za čim prejšnjo
ustanovitev zdravstvenih zadrug. Invali-
dska organizacija vodi že priprave za usta-
novitev ene ali več zadrug. Vendar pa še
ni točno določeno, kakšen stroj bi naj
imela združena zdravstvena organizacija.
Kaj bi naj nudila in kakšen bi naj bil njen
delokrog. Razumljivo je, da bi zadruge
zahtevale vsaj majhne gnotne žrtve od
svojega članstva. Da bi pa bili prispevki
čim manjši, bi seveda kazalo, da bi se or-
ganiziralo čim več invalidov in njihovih
svojcev. Glavni namen zadrug bi bil, da bi
posredovala med bolnim članstvom in
upravo narodnega invalidskega fonda; upra-
va namreč izplačuje podpore samo v kon-
kretnih primerih. Namestu, da bi se bolnik
obračal po pomoč na upravo narodnega
invalidskega fonda, bi se obrnil na svojo
zadrugo, odnosno njenega poverjenika v
posameznih okrajih, tako da bi mu ne bilo
treba čakati, odnosno se celo odreči po-
moči, kakor se je je doslej marsikdo.

Ureditve zdravljenja za invalide je še
posebno potrebna, saj prav invalidi, ki trpe
bodisi zaradi pohanjenosti ali bolezn, po-
sledic trpljenja in ran med vojno, po ve-
čini bolni in pogosto potrebujejo zdrav-
niško pomoč.

pravo luč. Njihovo ime bo zapisano v zgo-
dovini naših glasbenih podvigov, in lepo-
stevni glasbenega ustvarjanja. Ne bo
dolgo, ko bo to delo prešlo v običajno
last in ko bo Škerjančev izvirni koncert
Prešernove poezije postal izraz našega
pravega glasbenega bistva!

Kačji strup proti živčnim boleznim

Danski zdravnik za živčne bolezni Otto
Jul Nielsen, ki deluje v bolnici Frideriks-
berg v Kodaču, je delal zadnje čase za-
nimive in uspešne poskuse z lečenjem ob-
razne nervoznosti in vnetja sedalnega živ-
ca (išiasa) s kačjim strupom. Strup indijs-
ke klopotce uporabljajo v medicini že
skoz stoletja. Dr. Nelson je pa delal po-
skuse s toksinom, dobljenim iz telesa kob-
re v državnem serološkem zavodu v Ko-
daču.

Danski učenjak je dosegel naravnost pre-
senetljive uspehe. V šestih primerih obraz-
ne nivoje je nastalo trajno zboljšanje pri
vseh šestih bolnikih, pri osemih bolnikih,
ki jih je mučil išias, se je stanje treh bol-
nikov po injekciji zelo zboljšalo, pri dveh
se je pa bolezen ponovila in lečenje je bilo
treba ponoviti. Pri treh bolnikih pa kačji
strup ni imel nobenega učinka. Lečenje s
kačjim strupom sploh ni nevarno, razen
tega je pa tudi lahko.

Letošnji nebesni pojavi

Eden izmed glavnih astronomičnih do-
godkov letošnjega leta bo Merkurjev pre-
hod, nebesni pojav, ki nastane v našem
stoletju samo dvajsetkrat. To bo v no-
vembu in Merkur se bo videl kot rdeč-
kasta zvezda, premikajoča se čez solčni
koloobar. Ker bo pa velik samo 1/800 sol-
ne velikosti, ga bomo lahko videli sa-
mo z daljnogledom. Ta pojav je bil na ne-
bu zadnjič 1. 1927, prihodnji bo pa 1. 1953.
Zvezdoslovci se vselej tega nebesnega
pojava in upajo, da bodo lahko prekontro-
lirali nekatere svoje ugotovitve. Kar se ti-
če solčne zatmenitve po luni, bo najbližja
7. aprila, ko bo luna tako daleč od zemlje,
da ne bo pokrivala vsega solčnega kolo-
barja. Najpopolnejši mrk se bo videl v
južni Kaliforniji in severnem delu Mehike-
ga zaliva. Popoln mrk bo tudi 1. oktobra
in videl se bo v severnih krajih Južne Ame-
rike in v Južni Afriki.

Velik zaklad v drevesnem duplu

V dalgerskem gozdu južno od mesta
Koldinga na Jutlandu sta našla dva drvarja
velik srebren zaklad, ki je vzbudil spo-
šno pozornost. Drvarja sta podirala dre-
vesa in v duplu enega sta našla mnogo
kovanega denarja ter posrebljenih in po-
zlačenih predmetov. Izkazalo se je, da je

ležalo v duplu med koreninami 6364 dan-
skih, holsteinske in meklenburških sre-
brnikov iz leta 1710 in 1830, 27 srebrenih
žlic, 4 pare srebrenih zaponk, 5 zlatih or-
stankov in zlat pečet.

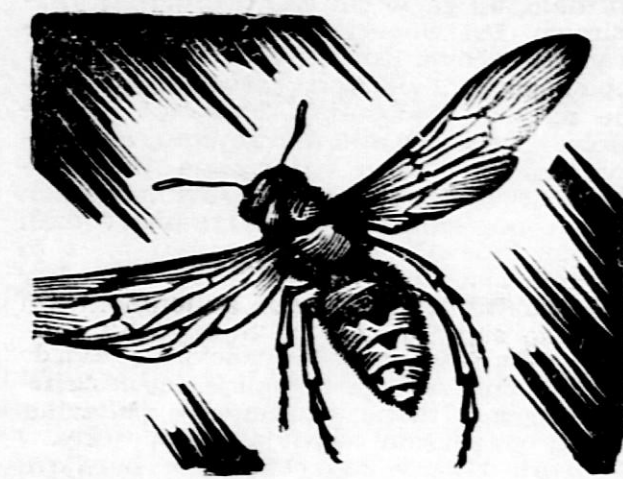
Ze najdba zaklada samega je bila ve-
lika senzacija, prav tako pa tudi tajna.
spletena okrog nje. Izkazalo se je na-
mreč, da je v bližini stoeči dvorec leta

1830. napadel drzen tui razbojnik, ki je
odnesel vse zlato in srebro, kar ga je na-
šel. Oblasti so ga zaman zasledovale. Na
srebrenih žlicah je monogram žene oro-
panske veleposestnika. Njegovi dediči še
sedaj žive na tem dvorcu. Zato je bilo tu-
di takoli rešeno vprašanje komu zaklad
pripada.

5000 sršenov od ene kraljice

**Zanimiva dognanja nemškega naravoslovca o raz-
množevanju sršenov**

Bilo jih je kakor sršenov, pravijo o na-
padalcih, če se pojavijo v velikih množicah.
In ta izrek je dobro utemeljen. Sršenov je
včasih v gnezdu izredno mnogo. Čim top-
lejšje je leto, tem več jih je. Obenem je pa
tem večja tudi škoda, ki jo delajo sršeni
na drevmu, pa tudi s tem, da napadajo če-
bele, s katerimi se v prvi vrsti hranijo.

Točnih podatkov o številu sršenov v nji-
hovem gnezdu še ni bilo. Zato je württem-
berski naravoslovec Dr. Henze sklenil, ko je
opazil pod streho neke kočice posebno veliko
sršenovo gnezdo, dognati končno, koliko je

v njem sršenov. Neke noči v oktobru, ko
je bilo že hladno in so bili vsi sršeni doma,
je spravljal previdno njihovo gnezdo v vrečo
in ga pustil tam do jutra. Zjutraj je pa
napravil v vreči luknjico in jel jemati iz nje
sršene s pinceto po vrsti. Omamili jih je
z alkoholom, da jih je lahko prešel. Ko ni
bilo nobenega več iz vreče, je potegnil
iz nje še gnezdo. Bilo je pol metra visoko
in na najširšem mestu 45 cm široko. Obod
je bil debel 12 cm in gnezdo je imelo sed-
dem luknjic. Zjutraj je bilo sedem plasti.

Dr. Henze je našel 221 delavk, 227 mla-
dih kraljic in 265 samcev. Razen tega je
bilo v gnezdu še 54 zabuhanih ličink, 918
kraljičnih ličink in 36 jajčec. To je skupaj
1712 sršenov v različnih stadijih razvoja.
To pa niso vsi sršeni, ki so se izlegli v tem
gnezdu, kajti mnogo jih pogine izven gne-
zda. V sedmih plasteh so bile 2803 celice
in v vseh so se izlegli sršeni. V nekatere
celice je kraljica že drugič zlegla jajčeca.
Dr. Henze je prišel tako do zaključka, da
se je zleglo v gnezdu v enem letu 2789
delavk, 1572 mladih kraljic in 293 samcev.
Vsi ti sršeni skupaj tehtajo blizu 5 kg in
vsi izvirajo od ene kraljice. Če torej ubi-
jemo spomlad sršenovo kraljico, prepreči-
mo veliko škodo na drevmu in čebelah,
kajti iz ene same kraljice se lahko v ugod-
nem letu razvije do 5.000 novih sršenov.

Naočniki ne koristijo slabim očem

**Nova metoda lečenja opešanih oči — Kaj pravi
ameriški zdravnik dr. Bates**

Očesne hibe veljajo splošno za neozdrav-
ljive, kajti z zdravili ne moremo doseči, da
bi oko zopet dobro videlo. Vsak kirurški
poseg, s katerim bi zdravnik morda po-
kusil odstraniti očesne hibe, bi bil pa pre-
več riskanten. Zdravniška veda se že zdaj
zadovoljuje s tem, da priporoča ljudem, ki
jim preša vid, naj nosijo naočnike. Večina
ma gre za prirojen ali pridobljen kratko-
vidnost ali daljnovidnost. Nošenje naočni-
kov ima svoje dobre pa tudi svoje slabe
strani. Naočnikom se človek privadi in če
nosil pravilna stekla, oči ne trpe in na-
paka se navadno ne poslabša pa tudi ne
izboljša. Zdravniki sami pa priznavajo, da
s tem vprašanje opešanja vida nikakor
ni bistveno urejeno. Vid ostane tak kakor
je bil, naočniki samo pomagajo, da navzlic
opešanemu vidu lahko delamo.

Zelo zanimivo je zato naziranje ameri-
ških očesnih zdravnikov, ki zagovarjajo
stališče, da lahko očesne hibe zlasti kratko-
vidnost in daljnovidnost odstranimo tudi
z enostavnimi in naravnimi lečenjem ne da
bi morali nositi naočnike. Prav nasprotno
dr. Bates, vodja te skupine, ki šteje zdaj
nad tisoče članov, svetuje bolnikom svoj
način lečenja in zahteva, naj takoj odlože
naočnike. Očesu je treba vrniti možnost
naravnega dotle morda nepravilnega gle-
danja, pravi dr. Bates v svoji knjigi. Kakor
mora hromec, ki hoče ozdraviti, prej ali
slej odloži berglje, mora tudi kratkoviden
ali daljnoviden človek nehati nositi naoč-
nike.

f

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam, da je danes
ob 14. uri zjutraj dotrpel Kalvarijo svojega, življenja moj nepozabni oče

Ivan Jamšek

krim. ur. v p. in tajnik žup. Mar. Oznan.

v starosti 65 let.

Pogreb draga mi očeta bo v soboto ob 14. uri popoldne izpred
mrliške veže drž. splošne bolnišnice.

LJUBLJANA, dne 4. aprila 1940.

Dr. Miro Jamšek

Daniel Lesueur

57

Krinka ljubezni

Roman

— Zdaj, princ, ko to veste, boste tudi razumeli,
kako mi je bilo pri srcu, ko sem po petnajstih letih
zopet našel to Vamahiro, ki so mi jo bili ugrabili
in ki sem jo smatral za mrtvo. Da jo je Valcor ubil,
o tem nisem več dvomil. Tam v Selvi je človeško
življenje, zlasti pa življenje divjakov ali divjakinj,
brez vrednosti. A kje bi našel pravico?

Ta mož je imel vrhovno oblast nad ogromno kra-
jino, njemu je bilo podrejenih sto in sto ljudi, ki so
videli v njem nadnaravno bitje, in kakor vsi despoti
se tudi on ni mogel premagati, da bi ne zlorabil svoje
moči. Krut sicer ni bil, pač pa ni trpel nobenih ovir.
Videl sem dovolj prizorov, da sem lahko spoznal nje-
govno naglo jezo. Ko je Vamahire nenadoma izginila,
sem bil prepričan, da se je odigrala njena tragedija.
A glej, na svoji zadnji poti v tiste kraje pred dvema
letoma sem jo znova našel.

Ona je bila, ki me je zopet spoznala. Ubožica se
je bila namreč zelo izpremenila. Odevela je bila zelo

hitro, kakor vse ženske njenega plemena. Ohranila
je bila le nekaj nejasnih sledov svoje bivše mikav-
nosti. Vendar pa dovolj, da mi je spomin priklical
pred oči vso njeno nekdanjo mikavnost.

Njen pogled ni mogel več obuditi moje ljubezni,
toda njene besede so me prešinile z grozo in rado-
vednostjo.

Najprej je izrazila nepopisen strah, da-li ne po-
meni moja navzočnost Valcorovega povratka. De-
jala je, da bi je »Oko neba« ne pustilo živé, če bi jo
odkrilo.

— Zakaj pa? Odkod je izvirala ta strah? Torej je
bilo res, da je hotel »Veliki poglavar« njeno smrt.
Zakaj pa ni storil tega, kar je nameraval? In zakaj
bi se morala zdaj bati njegovega nasilja, ko mu je
bila ušla?

— Ljubezem in ljubosumnost nista stanovitna v
belokoževem srcu, ti ubogo dekle bronaste polti
in črni oči, — sem ji dejal.

— Niti ljubezem, niti ljubosumnost nista razoro-
žila Manitove roke, — mi je odgovorila plaho. Ni
bilo lahko iztrgati ji tajne. Toda ljubila me je. Čar
spominov se je pridružil mehokobi njenega značaja.
Sicer pa, mar ni bila prepričana, da je mož, ki se
ga je bala, daleč in da se ne misli vrniti?

Razen tega je bila tudi ona navzlic svoji maha-
gončiji polti Evina hči. Hrepenenje, da bi izprego-
vorila, ji ni dalo miru. Čujte, kaj mi je pripovedo-
vala. Poslušajte odkritje, ki je vzbudilo v meni prvi
dvom glede tega človeka, čigar kruh sem jedel in
ki sem ga smrtno sovražil.

V času, ko je Valcor s polnimi usti okušal njeno
svežo in divjo lepoto, ko je v meni divjala strašna
jeza in ogorčenje zaradi njene izgube, je opazila
Vamahire pri svojem ljubimcu nenavaden pojav.
Nikoli, niti v najburnejših trenutkih trojične noči,
ko se mu je udajala v najstrašnejši opojnosti, ji ni
pokazal svoje leve roke od komolca do rame. Dvo-
glava mišica na roki, ki Vamahire njenega imena
ni poznala, ki jo je pa pokazala na svoji roki, je
bila pri Renaudu vedno prevezana s pasom, izreza-
nim iz skorje, prožnejše od kože, v katero se Indi-
janci oblačijo. Močna zaponka je stiskala ta pas.

»Veliki poglavar« je prepevala svoji ljubici tudi
v trenutkih najburnejše ljubavne opojnosti dotikati
se tega njegovega posebnega okrasa. Da, nekega
dne, ko je v šali poskusila odpeti mu pas na roki,
se je strašno razjezil in ji zagrozil, da bi jo ubil v
trenutku, ko bi videla njegovo golo roko.

— To je bajka o Psychi, — je prekinil princ Vil-
lingen Bolivija.

Jose Escaldas ni poznal bajke o Psychi. Zato se
je presenečeno ozrl na princa.

— Nadajujete, — je dejal Gairlance. — To me
zelo zanima.

Bolivijec je znova povzel besedo:

— Nekega jutra, ko je »Nebeško oko« še spalo,
se je Vamahire prebudila in videla, da mu je pas
iz skorje zdrgnil z roke.

Leva gospodarjeva roka je bila gola.

Vamahire jo je opazovala z mešanimi občutki spo-
štijive grze in razumljive radovednosti.

— O, vaša mala divjakinja je bila gotovo zmožna
sama odpeti zaponko, — je pripomnil Gilbert smeje.
— Če poreče človek ženski, da bi jo raje ubil, kakor
da bi ji kaj pokazal, vzbudi v nji tem večjo rado-
vednost.

— Ze mogoče, — je dejal Escaldas. — In kaj je
bilo na roki, ki jo je tako sramežljivo skrival?

— To, kar mora biti tam vedno, to, kar ostane
tam neizbrisno in kar bo nekega dne izpricalo ne-
čuvstvo sleparijo samozvanega markiza de Valcora:
tetovirano znamenje.

— Zares?

— Da, razumete... Tetovirano znamenje. Moja
mlada Indijanka se ni mogla motiti. Tetovira se zelo
pogosto ta vrsta pisave na človeško meso pri rdeče-
kožcih, pa tudi pri divjakih bronaste ali žefranove
polti, ki jih kar mrgoli v Južni Ameriki. Tetoviranje
je v navadi tudi med mornarji francoske obale in
med delavci naših pristanišč. Nisem pa še nikoli
slišal, da bi bilo to v navadi pri vaših aristokraciji
in da bi markizi starih rodov nosili znake, tetovirane
na mišice na rokah. Kaj sodite o tem vi?

— Bože moj, — je začel Gairlance, okleval je pa
z odgovorom nekoliko razočaran. Šele čez nekaj časa
je nadaljeval:

— Ta markiz Renaud de Valcor, ki se je napotil,
ko mu je bilo dvajset let, za burnimi pustolovčinami
v nevarne dežele, ni bil plemič kakor drugi, ni bil
degeneriran izrastek starega režima, kakršni imajo
le slabo kri v svojih žilah. To ni bil gizdalin, niti
dvorjan, temveč postaven fant in slovec original.

Interesna občina Maribor in okolica

Preskrba vode za izredne potrebe — Vprašanje mestnega vodovoda je zelo važno

Maribor, 3. aprila. Okoliške občine se že zdavnaj trudijo, da bi se izognile potrebi priključitvi k Mariboru. Ni naš namen, se globlje spuščati v celoto tega vprašanja. Omejimo se najh le v kolikor se nam zdi to potrebno uporabiti v okviru vprašanja mestnega vodovoda. Tudi ta omejitev sega začasno še dalje, namreč samo za primer izredne potrebe vode za mesto in okolico.

Opozorili smo že zadnjič, da nam ni potreba računati z možnostjo kakšne zunanje sile, ki bi ogrozila varnost naše vodovodne naprave. Izredno smo se pripomnili, da za dostavo čisto sluznjave nesreče, pa bi se nahajalo blizu 50.000 ljudi vsaj v prvem hipu v mučnem položaju, recimo samo brez zdrave pitne vode. Seveda bi tega ne občutili tisti del naše okolice, ki ima pitno vodo na razpolago iz studencev ali iz lastnih vodnjakov. Toda večina naše najbližje okolice ni tako srečna in je navezana na vodo iz našega vodovoda. Udarjeno pa bi bilo mesto samo in sicer najbolj udarjen glavni del na levem bregu.

Izmed številnih interesov gospodarskega ozir. življenjskega značaja, ki Maribor in

vso bližnjo okolico naravnost silijo k skupnosti, zavzema kot rečeno, voda gotovo prvo mesto. Današnje izredne razmere ne nudijo ugodno priliko, marveč naravnost silijo k skupnosti — k interesu občine mesta in okolice. Takih primerov in sličnih zgledov imamo tudi drugod.

Tu nam prihaja na pomoč bežen pregled zgodovine tega vodovoda. Pred 40 leti soveršeno se ni bilo nič drugega, kot pripravljalna dela za vodarno na Tenzem in za cevovod preko Drave v mesto. A se, ko je bilo to že gotovo in pripravljen tudi še rezervoar na Kalvariji, je neopredeljeno prišel odpor proti otvornosti vodovoda. Kratkotrajno, vodovoda se ni bilo, čeprav so se z njegovo napravo pešali že 20 let pred tem. Moral je priti šele poseben zakon izrečno za Maribor, da se je odpor zlomil siloma, predvsem da so se zasuli vsi mestni vodnjaki in da je bila vsaka hiša primorana do uporabe vode izrečno iz mestnega vodovoda.

Zamislimo se v ta čas nazaj in vprašajmo se na tihem, kaj in kako bi bilo, če bi bili tudi danes brez vodovoda. Vsaj tudi ni potrebno, da imamo v hiši ogenj,

požar v mestu ali okolici, pa smo vendar zavarovali proti požaru in imamo vsi še posebno zaščito v požarni brambli. Kakor je voda še hujši element kakor je ogenj, tako je tudi za preživetje še hujša, neizogibna potreba kakor vse drugo. Zato bi morali imeti tem večjo skrb za vodo tudi za vsak primer.

Ta skrb pa je v prvi vrsti na našo mestno občino v splošnem, a posebej še na mestno vodovodno upravo. Nadrejenost seveda je to skrb tudi pristojne upravne (politične) oblasti, zlasti ker gre tu tudi za okolico s številnimi prebivalstvom.

Potreben bi bil skupen interesni odbor, ki naj prevzame celo akcijo in ugotovi vse prilike, ki bi bile v silu uporabne za pitno vodo in vodo za druge potrebščine. K tej previdnosti spadajo gotovo tudi stari, med tem seveda zaustavljeni vodnjaki, ki bodo — če že za nič drugega boljšega — zopet dobrodostili za osveženje zgodbne starega Maribora še pred 40 leti.

Vsekakor mora biti vsa skrb tako organizirana, da računa mesto in okolica z mirno zavestjo, da je glede vode primerno preskrbljeno.

Razstava v beli dvorani Sokolskega doma, na kateri je razstavljenih okoli 40 del našega mariborskega akademskega slikarja Zorana Mušiča in ljubljanskega kiparja Karla Putrliha, je odprta vsak dan od 9. do 18 ure in sicer do 14. aprila.

Obšne vesti. Dolgoletni prvi kaplan v tukajšnji magdalenski župniji g. Anton Cafuta je premeščen za provizorja k Sv. Antonu na Pohorju. G. Cafuta je bil med Mariborčani zelo priljubljen, saj se ni nikdar spuščal na politično torišče, ampak je bilo duševništvo njegova glavna skrb. Za provizorja pri Sv. Juriju ob Pesnici pa je imenovan namesto pokojnega župnika Antona Zupančiča.

stor in Ljudskem vrtu. Ustanovila se je tudi sekcija za lahko atletiko. Pri vohitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Milan Zupančič.

Gorelo je pri posestniku Setarju pri Sv. Lovrencu na Dr. p. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, ogenj pa se je tudi razširil na hišo. Obe poslopji sta pogoreli do tal in zžgala škoda nad 20.000 din.

Kako je ogenj nastal, še ne ve nihče.

Cene vinu so se zvišale. V zadnjih časih je nastalo veliko povpraševanje po vinu, zato so se cene tudi primerno zvišale. V Nemčijo bo izvozilo približno za 22 milijonov vina.

Postni avtobus je prišel zopet obratovati na svojih progah v Haloze in Slovenske gorice. Z želja prebivalstva pa je, da bi se proge razširile tudi proti Novi Cerkvi in pa proti Vurbergu, kjer je samotarj za jetične.

Iz Ljutomera

Sprememba pri avtobusni vezni. S 1. aprilom je začel avtobus, ki vozi iz Maribora v Ljutomer, voziti ob delavniških zvečer samo do Sv. Jurija ob Ščavnici in se drugič od tam v Ljutomer. Samo ob sobotah, nedeljah in dnevih pred prazniki vozi do Ljutomera kakor doslej. Avtobus, ki vozi iz Maribora, jutri ob 5.45 in se vrača iz Ljutomera ob 11.30 vozi tudi po sedanjem voznem redu do Ljutomera. S to spremembo voznega reda ni nikakor ne moremo biti zadovoljni, ker ob delavniških, ko je večerna vožnja do Ljutomera ukinjena, vendar ne morejo potniki od Sv. Jurja ob Ščavnici ne v Ljutomer in njegovo okolico. Ni dovolj, če pride avtobus v Ljutomer, če jutri. Potrebno bi nam bilo, da se s Ljutomer avtobus m odpelje v Maribor po opravih, zvečer na se vrnemo, ali pa da se od odhoda z avtobusom ob 11.30 iz Ljutomera v Maribor, zvečer pa se v Ljutomer vrnemo. Potrebno bi tedaj bilo, da se uredi vozni red avtobusa takda, da bo res služil potrebam Ljutomer in njegove okolice.

Požar. V ponedeljek zvečer je zgošlo v Ključarjevih posestniku Do amicu vse gospodarsko poslopje z večino poljskega orodja. Dolam č trpi škoda 50.000 d n. Kako je požar nastal, še ni znano.

Iz Poljčan

Skrb za šolsko mladino v Studenem pri Poljčanah. Ne le za duševno, ampak tudi za telesno hrano skrbi študijsko učiteljsko za svoje najmlajše učence. Tako je dobivalo od 15. junia do 8. marca, t. j. 43 šolskih dni, 20 najpotrebnejših učencev vsak dan po štiri litra mleka in kos tečnega domačega kruha. Akcije so omogočili šolniklonej kmetje in farani, ki so darovali 23 hlebov domačega kruha v naturi in 58 d n. Tristo din pa je v ta namen prispevala občina Poljčane. Otroci so z veseljem hodili na mleko in kruh ter se šolsko upraviteljstvo v imenu šolske mladine za naklonenost in podporo vsem dobrotnikom najlepše zahvaljuje.

Iz Celja

Združenje gostilničarjev v Celju je na zborovanju, ki je bilo v torek popoldne v Celjskem domu, sklenilo, da bodo lastniki gostinskih obratov v Celju zaradi naraščajoče dragine zvišali v okviru maksimalnega cenika cene raznih jedil za 20 odstotkov. Gostilničarji bodo zaradi dragine skušali doseči spremembo maksimalnega cenika.

Dva nesreči. Na Rifniku pri St. Juriju ob južni železnici je padel 20letni posestnik sin Anton Zupane v ponedeljek s skale in si zlomil levo roko. Istega dne je padel 72letni dlnar Martin Oblak iz Ljuboj pri Petrovčah s kozolca 4 metre globoko in si poškodoval prsni koš. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

Sprememba posesti. Hišo bančnega uradnika g. Josipa Polandta v Gosposki ulici je kupilo Združenje trgovcev za celjski, šmarnski in gornjegrajski srez v Celju za 282.000 din.

Predavanje o projektiranju in gradnji zaklonišč. V risalnici mešanske šole v Celju bo predaval v nedeljo 31. t. m. ob 9. popoldne univ. prof. dr. teh. Miroslav Kasal iz Ljubljane za obrtnike gradbeniške stroke o projektiranju in gradnji zaklonišč. Mestno poglavarstvo v Celju vabi občinstvo, zlasti pa hišne posestnike, da se udeležijo tega aktualnega predavanja.

Nacionalno kulturno poslanstvo naše pesmi

Veliko zanimanje za koncerte, ki jih prireja pevsko društvo „Drava“

Maribor, 3. aprila. Poudarili smo že nekateri važnost poudarili naših vrlih »Dravcev«, ki hočejo z našo pesmijo vzdržati ljubezen našega omejenega ljudstva ne samo za našo pesem in njeno lepoto, ampak tudi za rodo našo besedo, za materini jezik. S tem so se lotili naši narodno zavesti železniki, ki delujejo v »Dravi«, važne naloge, ki jo iz leta v leto vztrajno ter sistematično izvajajo. Tudi za letošnji sezono si je zamislila »Drava« vrsto podeželskih koncertov v raznih obsejnih naselbinah. Ubrano in strumno so izvajali svoj koncert tudi program v Poljskavi, lep in velik uspeh so dosegli s skrbno izbranim koncertnim sporedom tudi ta Hajdina.

Odziv ljudstva je bil izredno lep. Mnogi se je zbrala v dvorani in jo popolnoma napolnila. Za premmoge je bil koncert »Drave« pravo razodetje, saj je bilo malo tistih, ki so videli že kdaj na koncertnem odru tako močan in skupen zbor. Prisrčen kontakt med pevci in množico hvalencev občinstva je prišel, tako zelo je priklonil zbor naše množice domačega ljudstva. Niti vročina, niti razmeroma dolg spored nista pripravila negativne množice do tega, da bi v odmorih le za hip zapustila svoj prostor. Tako je občina na svojem mestu tudi po končanem sporedu, ko je moral zbor oditi, se nekatere pesmi, druge spet ponoviti. Nedvomno bi jih moral še več, da ga ni izčrpanost pregnala z odra.

Pevski koncert je bil v svojem početku za to prvo priliko morda nekoliko pretežak. Je pa v sredini in zlasti na koncertu pri narodnih pesmih naša trdnost med poslušalci in zborom. Močnejšemu »Gospodskemu zvonu« sta sledili dve

pesmi Petelina-Gallusa in pa Foersterjev »Večerni ave«. Potem so izvajali Foersterjev »Njega ni« in »Spake«, Mirkovo »Katicico«, Gotovčev »Jadovanko«, Novakovo »Senak spava«, Mirkovo »Kolo«, Foersterjevo »Samo«, in Adamčičev »Nocoj pa je lep večer«. Navdušen občinstva je pa najbolj razgibal zaključni del, ko so vili pevci »Drave« zapeli Jerebovo »O kres«, Pavčičev »Polkan ples«. Preglejte »Mam dro fletno«, Maroltovo »Koso«, Družovičev »Škrjanček poje«, ter Mirkovo »O šostarju in čukcu«, »Kukovca«, in »O pohorskem kmetu«.

Skladno in ubrano je zvenela naša rodna pesem, poživljali pevci »Drave« so disciplinirano sledili svojemu mojstrskemu zborovodji g. Albina Horvatu, ljudstvo pa je bilo iskreno hvaloslovo za lepo slovensko in jugoslovensko pesem. Po končanem koncertu so pevci »Drave« prepeli »Pri Valantu, kamor so jim sledili ptujski pevci železniki, potem matičarji, pevci iz Gecije vasi ter številni domačini. Naša pesem je prijetno donela iz svežih grl, bil je pravi pevski praznik, ki je razgibal veselja za našo pesem.

Naša »Drava« ima v svojem nadaljnjem programu tudi druge koncerte ob naši meji. Hvalovredna je ta plemenita pobuda zborovodje g. Albina Horvata in pevcev »Drave«, ki leto za leto vztrajno in poživljeno propagira našo pevsko kulturo v našem podeželju. Za to tiho, toda vztrajno in rodoljubno delo jim gre pri znanje in zahvala. Kakor poljskavski koncert, tako predstavljajo tudi hajdinski koncert nov, znan in lep uspeh našega agilnega narodno železnikaškega glasbenega društva »Drave«, zlasti njegovega pevškega odseka.

Na »pokopališki borzi« je živahno

Barantanje za dragocene krste, železne ograje in nagrobne spomenike

Maribor, 3. aprila. Od prijatelja lista smo prejeli sledeče vrstice s prošnjo za objavo:

Včasih me zanese tudi na staro mestno pokopališče. Kolika sprememba, odkar nisem bil več tam. Dve tretjini dreva sta posekani. Sedaj te dni pa je tam izredno živahan promet v jutrnjih urah se vsi poslednji ekshumacije tistih pokojnikov, katerih svoji so se pobirali za njihove telesne ostanke. Preko dne pa se pojavljajo številni obiskovalci pokopališča, med katerimi je precej takšnih, ki so stalni. Med njimi so tudi takšni, ki menda živijo od prekopavanja z najrazličnejšimi predmeti, ki so na starem pokopališču. Železne ograje so že skoraj popolnoma izginile. Baje grede kot staro železo po 1 dinar za kilogram. Po kašinitih in cementnih rodinskih grobnicah stikajo mladi ljudje, ki imajo baje od stvojeval za to dovoljenje. Iz dragocenih krst prelivajo na tla, kar je že ostalo po krstah, krste pa pročujejo po 1.50 do 2.50 din za kg. Nekdo, ki se peča s tem že delj časa, se je v

družbi pohvalil, da je s prodajo krst zaslužil že lepe denarce. Tudi po železu je živahno povpraševanje. Celo železni obrabi s kamenitih rodinskih grobnic so izginili, sedaj pred koncem se možnih ekshumacij se spopajajo ta pokopališka borza do viška. Vsi ti stalni in nestalni udeleženci »borze« si živahno prizadevajo, da bi našli se to in ono, kar bi bilo mogoče vnovčiti in ugodno prodati. Nagrobni spomenik dobis lahko že zelo poceni, za par stotakov in le spomenik. Vse hiti, da ne bi prišel 30. april prehitro, ko ne bo več mogoče izrabiti konjunkturo.

Opazil sem pa tudi, da se v zadnjih dneh pojavljajo na starem mestnem pokopališču od časa do časa stražniki, ki opazujejo sumljive osebe, ki se pojavljajo na pokopališču. Nekatere so že oganili na stražnico, kjer so jih zasledili. Podoba je, da vendarle nimajo nekateri dovoljenja svojcev za prevzem in prodajo vsega tistega, kar je bilo v teku zadnjih mesecev odstranjenega in prodanega.

Mariborske in okoliške novice

Paberk. Tukajšnja »Delavska politika« poroča: »Cene življenjskih potrebščin zopet naraščajo, dasi je bilo že dosej vse pretirano drago. Kakor smo že poročali, se je v zadnjem času podražilo meso, mast, slanina itd. Mesarji se izgovarjajo, da je nastala podražitev mesnih izdelkov radi prevelikega izvoza živine v inozemstvo in zagotavljanje, da niso krivi, ako cene naraščajo. Naj bo že krivda kjerkoli, oblast je dolžna, da nastopi, proti draginji, zlasti pa da onemogoči vsako potrebo navijanje cen. Dočim so v Beogradu in Zagrebu na predlog protidraginjskih odborov že kaznovali nekatere hvaljalce cen, doslej v Mariboru se menda ni bil nihče kaznovan. Položaj delavcev in nameščenecv postaja vedno obupnejši, saj je le majhno število delavcev in nameščenecv dobilo skromno povisjanje, med oziroma draginjsko doklado pretežna večina teh siromakov pa se mora preživljati s prejemniki, k. že pred draginjo hito žalost. Najhuje so seveda zaradi tega prizadežani, zlasti otroci, ki obutajo pomanjkanje. Tako se godi zaposlenim delavcem in nameščenecm, ki imajo vsaj skromen zaslužek. Kaj naj porečejo k tej draginji brezposelni, katerih je v Mariboru že nad 2000 in njih število se vedno narašča. Večina teh nesrečnežev je izčrpana brezposelnost zaradi splošnega zastopja pa ni izgleda, da bi v doglednem času mogli priti brezposelni do zaposlitve in služba. Nad temi vprašanji naj se zamislijo merodajni krogi in čim prej ukrepejo potrebno.«

Tomboli na Pragerskem preduragili tombole karte in se na ta način hotel polastiti druge tombole, to je koleca. Mahinacija pa so odkrili in preprečili goljufijo. Tudi je mariborsko okrožno sodišče večerj dopolnje obsojilo 63letnega avtoizvoščaka Ferdinanda Csembo na 5 mesecev in 10 dni zapora, ker je, kakor smo že svojčas obširno poročali, dne 17. januarja t. l. na Trga svobode do smrti povozil pešarjevo hčerko Glazlo Filipčičev. Nadalje se je moral zagovarjati pred sodni 3letni kamoskež Anton Ferlic iz Cirkovcev, ki je na cirkovski pokopališču ukradel groba Elizabete Mariče del marmornega nagrobnika in izdelal iz njega spominske plošče. Ferlic je bil zaradi tega obsojen na 6 mesecev strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

Upepeljena domaćina. Pri St. Lovrencu na Dravskem polju je v stanovanjski hiši izbruhnil požar, ki se je v bliskovito naglice razširil tudi na gospodarsko poslopje, ter obe poslopji v kratkem času uprepelil. Zgorelo je vse gospodarsko orodje ter ves inventar. Škoda znaša okoli 40 tisoč din. Proskava je dognela, da je požar nastal zaradi slabega hišnika.

Dva obsojena, tretji oproščen. Kakor smo že poročali, se je pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča vršila kazenska razprava proti 4 obtožencem, ki jih je državni tožilec obtožil, da so v raznih krajih Slovenskih goric izvršili skupno 93 vlomov in tatvini. 34letni posestnik Janez Kos je bil obsojen na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za dobo 4 let, vic za dobo 4 let, 42letni Franc Zelenko pa na 3 leta in 2 meseca strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za dobo let, 40letni bil 3letni posestnik Janez Zelenko zaradi pomanjkanja dokazov oproščen

vsake krivde in kazni. Četrty obtoženeec, nek 16letni fant, pa pride v obsojevalnico. Kradajo kakej drake. Gostilničarju L. Resniku na Meljski cesti 85 je izginil ročni voziček vreden 800 din. V Lazičnici je neznan tat ukradel posestniku Ivanu Marinku železno peč, vredno 300 din. — Majski moški je pri nakupu klubova v Brezarjevi trgovini v Gosposki ulici ukradel še dva klubova ter oskodoval trgovca za 250 din. — Še neizsledeni zlikovci je iz stanovanja pokopskega pomočnika Josipa Šaroviča v Vinarski ulici 55. odtelil 200 din vredne smučji. — Za zlikovci poizveduje sedaj policija.

Porod na ulici. V Gosposki ulici so mlajšo žensko popadli porodni krič. Zgrudila se je na tla in povla krepkega fanta. Policijani reševali so mater in otroka odpeljali v porodnišnico.

Nočno ležališče. Številna imata tekoči teden Albančeva lekarna pri sv. Antonu na Frankoparovi 18, tel. 27-01, ter Kinkova lekarna pri Marji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, telefon 21-78.

Rabuka. V neki gostilni na Glavnem trgu je hotel stražnik aretirati neko sumljivo žensko. Ko ji je napovedal aretacijo, so dvignili moški, ki so bili v njeni družbi, krič in vič, pa tudi ženska je obšla stražnika z raznimi imeni. Seveda ni vse nič pomagalo in je morala ženska slediti moži postave. Zadevna ženska svoje odmeve pri sodniji, ker so ženska in moški zalili uradno osebo.

Iz lokala so ga vrgli. V neki gostilni je vzemiral goste vinjen moški, ki na večkratno prigovarjanje ni hotel zapustiti lokala. Njegovo ponašanje je postalo navzočim preneumno ter so pijanca zgrabili in ga vrgli na cesto. Pri tem pa je možakar tako nesrečno priletel na tla, da si je pri padcu zlomil desnico.

Nišo imeli sreče. V Baumanovo gostilno na Aleksandrovi cesti se je v zgodnjih jutranjih urah vthotapil neki zlikovec, ki je prebrskal vse omare in predale ter odčim stikal za denarjem, ki ga pa ni bilo. Naposled se je moral vlomilec zadovoljiti z nekaterimi jestvinami in je nato pobegnil neznanokam. Na kraj vlomja je prišel tudi policijski daktioskop g. Grobica, ki je posnel nekaj prstnih odtisov.

Nagradni predmeti je prišla k pokopskem pomočniku Francu Pavliču, ki stanuje v Delavski ul. št. 19 v Studenem pri Mariboru, nekaj Stava Zizak iz Zg. Runčote, ki je prošila, da bi jo sprejel v službo. Pavlič jo je vzel na polžensko kot go spodnjico. Že čez par dni pa je Zizkova neznan kam izginila: Pavlič je ugotovil, da je izginilo skupno z njo tudi 540 din gotovine razen tega dve ručni dve ženski obleki, šest obrisač, dvajset robcv, dve očeji, pet m klota in druge predmete. Pavlič je oskodoval za več kakor 3000 din. Pavlič je zaradi tega pripravljen dati nagrado 500 din vsakomur, ki bi pomagal izslediti dotično Zizkovo.

Nov grob. V Maistrovi ulici št. 2 je umrla gospa Magdalena Homrak, vdova po veterinarju, stara 67 let. Žalostim naše globoko sožale!

V počastitev spomina pokojnega zavrednega narodnjaka Filipa Berlota so darovali njegovi sorojaki društvu »Jadran-Nanos« 103 din.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic izjave beseda din 1.- davek posebej.

Za pismene odgovore gledalnih oglasov je treba priložiti »Zbiranko« — Popustov za štate oglasov ne priznavamo.

RAZNO

VSAKOVARNI POSLUSNO
Zavodno po starih načinih do-
nava v moderni in solidni iz-
delavi trdnika. Opiavice, plo-
vka 50. Sprejemajo se naročila.

KILJEI

HIŠNO ALKA
STREŠNICE

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8.- din.

OREHOVA JEDRKA
sortiran cvetlični med in me-
dijo dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ul. 6 18/L

TRAJNO ONDULACIJO

6-mesečno garancijo, v mo-
dernih frizurah Vam napravi-
mo vsakega aparatom za cen-
in 50.- »Safon« Merlak
Petra c. 76. 321

Popolnoma urejen, velik, lep
FRIZERSKI SALON
v Ljubljani, prodam pod ugod-
nimi pogoji. Fonudbe pod »De-
bra eksistencija« 1003

LA CVETLIČNI MED
najfinjši, 10 kg din 200/- 30 kg
din 570.- franko pošto razpo-
šilja G. Drechsler, Tuzla, 1004

INFORMACIJE

Beseda 1.- din, davek posebej.
Najmanjši znesek 15.- din

PREKLIC
Gospod KVEDER Josip nima
pravice za mojo trdnico skle-
pati nikakih kupčij, niti ne ka-
sirati denarja. Alojzij Pauschin
— zaloga stekla in porcelana,
Ljubljana, Wolfova ul. 1001

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.- din.

STANOVANJE
dveh sob in pritliklin, 6 minut
od policije v Šiški, oddam za
maj. Poizve se Pod gozdom 6,
Šiška, 1005

POUK

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.- din.

ZA 15 LET STAREGA DEKA
iščem mesto vajenca mehanika
— po možnosti v polkolu Slo-
venjgradca ali Maribora. Na-
stopi lahko takoj. Dopise na:
Ivan Naglič, Helena, Črna pri
Prevaljah, 1000

SREČKE

državne loterije
prodaja

MENJALNICA REICHER & TURK
Prešernova

Raznašalca (ko)

za Rožno dolino sprejemamo takoj. Prednost
imajo doma iz Rožne doline. — Zglasite se
v upravi »Slovenskega Naroda«.

Da bi se brezplačno zdravili

mislijo invalidi na ustanovitev zdravstvene zadrage

Ljubljana, 4. aprila
»Na papirju« je mnogo dobrih zakon-
skih predpisov, a pogosto nima nihče od
tega koristi. Tako so tudi naši invalidi
in njihovi svojci, žrtve svetovne vojne, do-
bro zaščiteni z zakonskimi določbami, od-
nosno vsaj mnogo boljše kakor pred izdajo
sedanje invalidske uredbe; vendar ta za-
ščita v praksi večkrat odreče.

Tako imajo invalidi in njihovi svojci po
invalidski uredbi in »pravilniku o dajanju
zdravniške pomoči, stredbe in oddajanju
zdravil pravico do brezplačnega zdrav-
ljenja. Nekateri to pravico tudi uživajo,
vendar ne vsi. Mnogi bolniki so pogosto
prepuščeni sami sebi, ker ne morejo ob
pravem času dobiti podpore za zdravlje-
nje ali pa niso sprejeti v bolnico. Pravilnik
določa, da imajo pravico do brezplačnega
zdravljenja vsi vojni invalidi, priznani po
§ 2 uredbe, ne glede na premoženjske raz-
mere, svojci pa, če so revni. Razen tega
je določeno, da za zdravljenje vojnih žrtev
skrbijo država s podporami ter krediti iz
narodnega invalidskega fonda zdravstve-
nim zadrugam, pri katerih so zaščitenci
organizirani. »Narodni invalidski fond skr-
bi, da se tudi zdravljenje z uredbo zašči-
tenih oseb, kjer koli je to mogoče in ustre-
no, predvsem organizira in izvaja po zdrav-
stvenih zadrugah« — se glasi ena izmed
določb pravilnika.

To se pravi, da je treba najprej ustano-
viti zdravstvene zadruge, če naj invalidi
dobre brezplačno zdravljenje. Nova invali-
dska uredba je v veljavi že leto dni. Če se
zaščitenci hočejo okoristiti z vsem, kar jim

nudi, morajo ustanovljati zdravstvene za-
druge, ki bodo lahko začele kmalu delovati
z uspehom, saj pravilnik predpisuje za nje
podpore v sorazmerju s številom članstva.
Pravilnik pravi, da bodo zadruge prejemale
podpore sorazmerju s številom članstva.
V okrajih, kjer zadrug še ni, naj bi po do-
ločbi pravilnika predlagali njihovo usta-
novitev z uredbo zaščiteni vojni invalidi.
Podpirati bi jih morala državna, zlasti
zdravstvena oblast.

Pri banki upravi je bil ustanovljen po
predpisih invalidske uredbe invalidski od-
sek, čigar pristojnost je, da v delokrogu
banovine nadomestuje ministrstvo za so-
cialno politiko. Invalidski odsek ima mnogo
važnega dela in posebno potrebno je, da
pomaga organizirati dobro zdravstveno
službo za invalide in njihove svojce. Kakor
piše »Vojni invalidi«, za zdravljenje invali-
dov v naši banovini doslej še ni postre-
ljeno. Prav bi bilo, da bi vsaj po 22 letih
od svetovne vojne začeli resno misliti na
organizacijo zdravljenja vojnih žrtev. Pri
nas ni invalidskih domov, kjer bi našli do-
smrtno oskrbo revni invalidi. Mnogi bo-
lehalo ter hirajo brez zdravniške oskrbe
in postrežbe, včasih tudi povsem zapušče-
ni od svojcev, a bolnice jih ne sprejemajo
zdravljenja. Zakonski predpisi so v veljavi,
a marsikdo jih tolmači po svoje. Nihče ne
prisili tistih, ki so dolžni izpolnjevati pre-
pise v zaščito vojnih žrtev, da bi zakon
spoštovali. Ali smemo upati, da se bo svo-
jega dela lotil odločno invalidski odsek?
Pri tem se mimogrede budi vprašanje, kak-
šno stališče bo zavzel invalidski odsek pro-

ti sami banski upravi glede gojniškega
zdravilišča, ki je bilo ustanovljeno za in-
valide, a je sčasom prešlo v drugo upravo,
čeprav je pravno še last invalidske usta-
nove.

Pričakovati smemo vsaj, da se bo in-
validski odsek odločno zavzel za čim prejšnjo
ustanovitev zdravstvenih zadrug. Invalid-
ska organizacija vodi že priprave za usta-
novitev ene ali več zadrug. Vendar pa še
ni točno določeno, kakšen stroj bi naj
imela zadruga zdravstvena organizacija,
kaj bi naj nudila in kakšen bi naj bil njen
delokrog. Razumljivo je, da bi zadruga
zahtevala vsaj majhne gnotne žrtve od
svojega članstva. Da bi pa bili prispevki
čim manjši, bi seveda kazalo, da bi se or-
ganiziralo čim več invalidov in njihovih
svojcev. Glavni namen zadrug bi bil, da
bi posredovala med bolnim članstvom in
upravo narodnega invalidskega fonda; upra-
va namreč izplačuje podpore samo v kon-
kretnih primerih. Namestu, da bi se bolnik
obračal po pomoč na upravo narodnega
invalidskega fonda, bi se obrnil na svojo
zadruge, odnosno njenega poverjenika v
posameznih okrajih, tako da bi mu ne bilo
trudno čakati, odnosno se celo odreči po-
moči, kakor se je je do sedaj marsikdo.

Ureditve zdravljenja za invalide je še
posebno potrebna, saj prav invalidi, ki trpe
bodisi zaradi pobačenosti ali bolezni, po-
sledic trpljenja in ran med vojno, po ve-
čini bolelih in pogosto potrebujejo zdrav-
niško pomoč.

pravo luč. Njihovo ime bo zapisano v zgo-
dovini naših glasbenih podvigov, v letopi-
su našega glasbenega ustvarjanja. Ne bo
dolgo, ko bo to delo presko v občenarodno
last in ko bo Škerjančev izvirni koncert
Prešernove poezije postal izraz našega
pravega glasbenega bistva!

Kačji strup proti živčnim boleznim

Danski zdravnik za živčne bolezni Otto
Jul Nielsen, ki deluje v bolnici Frederiks-
berg v Kodaňu, je delal zadnje čase za-
nimive in uspešne poskuse v lečenju ob-
razne nervoznosti in vnetja sedalnega živ-
ca (išiasa) s kačjim strupom. Strup indijs-
ke klopotce uporabljajo v medicini že
skoz stoletja. Dr. Nielsen je pa delal po-
skuse s toksinom, dobljenim iz telesa ko-
bre v državnem serološkem zavodu v Ko-
daňu.

Danski učenjak je dosegel naravnost pre-
senetljive uspehe. V šestih primerih obraz-
ne nerazumevanja je nastalo trajno zboljšanje pri
vseh šestih bolnikih, pri osemih bolnikih,
ki jih je mučil išias, se je stanje treh bol-
nikov po injekciji zelo zboljšalo, pri dveh
se je pa bolezen ponovila in lečenje je bilo
treba ponoviti. Pri treh bolnikih pa kačji
strup ni imel nobenega učinka. Lečenje s
kačjim strupom sploh ni nevarno, razen
tega je pa tudi lahko.

Letošnji nebesni pojavi

Eden izmed glavnih astronomičnih do-
godkov letošnjega leta bo Merkurjev pre-
hod, nebesni pojav, ki nastane v našem
stoletju samo dvajsetkrat. To bo v no-
vembri in Merkur se bo videl kot rdeč-
kasta zvezda, premikajoča se čez solčni
kolobar. Ker bo pa velik samo 1/600 sol-
čne velikosti, ga bomo lahko videli sa-
mo z daljnogledom. Ta pojav je bil na
nebu zadnjič l. 1927, prihodnji bo pa l. 1953.
Zvezdoslovci se veselo tega nebesnega
pojava in upajo, da bodo lahko prekontrol-
irali nekatere svoje ugotovitve. Kar se ti-
če solčne zatmenitve po luni, bo najbližja
7. aprila, ko bo luna tako daleč od zemlje,
da ne bo pokrivala vsega solčnega kolo-
barja. Najpopolnejši mrk se bo videl v
južni Kaliforniji in severnem delu Mehike-
ga zaliva. Popoln mrk bo tudi 1. oktobra
in videl se bo v severnih krajih Južne Ame-
rike in v Južni Afriki.

Velik zaklad v drevesnem duplu

V dalagorskem gozdu južno od mesta
Koldinga na Jutlandu sta našla dva drvarja
velik srebrni zaklad, ki je vzbudil spo-
šno pozornost. Drvarja sta podirala dre-
vesa in v duplu enega sta našla mnogo
kovanega denarja ter posrebrnenih in oz-
lačenih predmetov. Izkazalo se je, da je

ležalo v duplu med koreninami 6364 dan-
skih, holsteinskih in meklenburških sre-
brnikov iz leta 1710 in 1830, 27 srebrnih
žlic, 4 pare srebrnih zaponk, 5 zlatih or-
stanov in zlat pečet.

Ze najdba zaklada samega je bila ve-
lika senzacija, prav tako da tudi tajna,
spletena okrog nje. Izkazalo se je, da je na-
mreč, da je v bližini stoječi dvorec leta

1830. napadel drzen tui razbojnik, ki je
odnesel vse zlato in srebro, kar ga je na-
šel. Oblasti so ga zaman zasledovale. Na
srebrnih žlicah je monogram žene oro-
panega velenostestnika. Njezovi dediči še
sedaj žive na tem dvorcu. Zato je bilo tu-
di takoj rešeno vprašanje komu zaklad
pripada.

5000 sršenov od ene kraljice

Zanimiva dognanja nemškega naravoslovca o raz-
množevanju sršenov

Bilo jih je kakor sršenov, pravijo o na-
padalcih, če se pojavijo v velikih množicah.
In ta izrek je dobro utemeljen. Sršenov je
včasih v gnezdu izredno mnogo. Čim top-
lejšje je leto, tem več jih je. Obenem je pa
tem večja tudi škoda, ki jo delajo sršeni
na drevu, pa tudi s tem, da napadajo če-
bele, s katerimi se v prvi vrsti hranijo.

Točnih podatkov o številu sršenov v nji-
hovem gnezdu še ni bilo. Zato je württem-
berški naravoslovec dr. Henze sklenil, ko je
opazil pod streho neke koč poseben veliko
sršenovo gnezdo, dognati končno, koliko je

v njem sršenov. Neke noči v oktobru, ko
je bilo že hladno in so bili vsi sršeni doma,
je spravil previdno njihovo gnezdo v vrečo
in ga pustil tam do jutra. Zjutraj je pa
napravil v vreči luknjico in jel jemati iz nje
sršene s pinceto po vrsti. Osmislil jih je
z alkoholom, da jih je lahko preštel. Ko
ni bilo nobenega več iz vreče, je potegnil
iz nje še gnezdo. Bilo je pol metra visoko
in na najširšem mestu 45 cm široko. Obod
je bil debel 12 cm in gnezdo je imelo se-
dem luknjic. Zjutraj je bilo sedem plasti.

Dr. Henze je našel 221 delavk, 227 mila-
dih kraljic in 265 samcev. Razen tega je
bilo v gnezdu še 54 zabuhanih ličink, 918
kraljičnih ličink in 36 jajčec. To je skupaj
1712 sršenov v različnih stadijih razvoja.
To pa niso vsi sršeni, ki so se izlegli v tem
gnezdu, kajti mnogo jih pogine izven gne-
zda. V sedmih plasteh so bile 2803 celice
in v vseh so se izlegli sršeni. V nekatere
celice je kraljica že drugič zlegla jajčeca.
Dr. Henze je prišel tako do zaključka, da
se je zleglo v gnezdu v enem letu 2789
delavk, 1572 mladih kraljic in 293 samcev.
Vsi ti sršeni skupaj tehtajo blizu 5 kg in
vsi izvirajo od ene kraljice. Če torej ubi-
jemo spomladi sršenovo kraljico, prepre-
čimo veliko škodo na drevu in čebelah,
kajti iz ene same kraljice se lahko v ugod-
nem letu razvije do 5.000 novih sršenov.

Naočniki ne koristijo slabim očem

Nova metoda lečenja opešanih oči — Kaj pravi
ameriški zdravnik dr. Bates

Očesne hibe veljajo splošno za neozdrav-
ljive, kajti z zdravili ne moremo doseči, da
bi oko zopet dobro videlo. Vsak kirurški
poseg, s katerim bi zdravnik morda po-
kusil odstraniti očesne hibe, bi bil pa pre-
več riskanten. Zdravniška veda se še zdaj
zadovoljuje s tem, da priporoča ljudem, ki
jim peša vid, naj nosijo naočnike. Večina
ma gre za prirojeno ali pridobljeno kratko-
vidnost ali daljnovidnost. Nošenje naoč-
nikov ima svoje dobre pa tudi svoje slabe
strani. Naočnikom se človek privadi in če
nosil pravilna stekla, oči ne trpe in na-
paka se navadno ne poslabša pa tudi ne
izboljša. Zdravniki sami pa priznavajo, da
s tem vprašanje opešanja vida nikakor
ni bistveno urejeno. Vid ostane tak kakor
je bil, naočniki samo pomagajo, da navzlic
opešanemu vidu lahko delamo.

Zelo zanimivo je zato raziranje ameri-
ških očesnih zdravnikov, ki zagovarjajo
stališče, da lahko očesne hibe zlasti kratko-
vidnost in daljnovidnost odstranimo tudi
z enostavnimi in naravnimi lečenjem ne da
bi morali nositi naočnike. Prav nasprotno
dr. Bates, vodja te skupine, naj šteje zdaj
nad tisoče članov, svetuje bolnikom svojo
način lečenja in zahteva, naj takoj odlo-
že naočnike. Očesu je treba vrniti možnost
naravnega dotleja morda nepravilnega gle-
danja, pravi dr. Bates v svoji knjigi. Kakor
mora hromec, ki hoče ozdraviti, prej ali
slej odložiti berglje, mora tudi kratkoviden
ali daljnoviden človek nehati nositi naoč-
nike.

Ker število Batesovih sotrudnikov in
ozdravljenih bolnikov neprestano narašča,
so se jeli za Batesove uspehe zanimati tudi
ameriški listi, ki priobčujejo o njegovi
uspešni metodi obširne članke. Evo nekaj
pravil, ki veljajo pri tem načinu zdravlje-
nja za najvažnejše:

1. Oko moramo vezhati o osredotočenju
na določeno oddaljeno točko. Zlasti kratko-
vidni ljudje so zelo nagnjeni k temu, da
sprejemajo v svoje očesno polje prevelike
slike in si s tem oči še bolj pokvarijo.

2. S čitanjem brez naočnikov — če ne
gre za preveč kratkovidne ali daljnovidne
ljudi — očesu mnogo pomagamo. Čitati je
treba pri dnevni svetlobi in vedno tako,
da se oko ne utruji.

3. Očesne mišice, ki s svojo oslabelejšo
povzročijo očesne žile, utrjujemo s tem, da
obračamo oči v čisti topli vodi.

4. Treba je opustiti delo s sklonjeno gla-
vo. Teočina, ki napolne oko, pritiska
s svojo težo na zunanji vidni del telesa
in raztegne očesne stranske stene. Tako
se zenica oddaljuje od mrežnice in slika,
ki se na njo projicira je tembolj neenotna.
Oslabljeni oči seveda ne moremo kar čez
noč izlečiti. Ljudje, ki so se odločili za dr.
Batesovo metodo, so morali potrpeti nekaj
tednov ali mesecev, toda uspeh ni izostal.
Dosegli niso samo svojega cilja, temveč
so pokazali tudi drugim pot, po kateri bo
morda hodili nekoč vsi, ki si skušajo
zdaj pomagati z naočniki, ko jim opeša
vid.

T

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam, da je danes
ob 1/5. uri zjutraj doživel Kalvarijo svojega življenja moj nepozabni oče

Ivan Jamšek

krim. ur. v p. in tajnik žup. Mar. Oznan.

v starosti 65 let.

Pogreb dragega mi očeta bo v soboto ob 1/5. uri popoldne izpred
mriške veže drž. splošne bolnišnice.

LJUBLJANA, dne 4. aprila 1940.

Dr. Miro Jamšek

Daniel Lesueur

57

Krinka ljubezni

Roman

— Zdaj, princ, ko to veste, boste tudi razumeli,
kako mi je bilo pri srcu, ko sem po petnajstih letih
zopet našel to Vamahiro, ki so mi jo bili ugrabili
in ki sem jo smatral za mrtvo. Da jo je Valcor ubil,
o tem nisem več dvomil. Tam v Selvi je človeško
življenje, zlasti pa življenje divjakov ali divjakinj,
brez vrednosti. A kje bi našel pravico?

Ta mož je imel vrhovno oblast nad ogromno kra-
jino, njemu je bilo podrejenih sto in sto ljudi, ki so
videli v njem nadnaravno bitje, in kakor vsi despoti
se tudi on ni mogel premagati, da bi ne zlorabil svoje
moči. Krut sicer ni bil, pač pa ni trpel nobenih ovir.
Videl sem dovolj prizorov, da sem lahko spoznal nje-
govo naglo jezo. Ko je Vamahire nenadoma izginila,
sem bil prepričan, da se je odigrala njena tragedija.
A glej, na svoji zadnji poti v tiste kraje pred dvema
letoma sem jo znova našel.

Ona je bila, ki me je zopet spoznala. Ubožica se
je bila namreč zelo izpremenila. Odevela je bila zelo

hitro, kakor vse ženske njenega plemena. Ohranila
je bila le nekaj nejasnih sledov svoje bivše mikav-
nosti. Vendar pa dovolj, da mi je spomin prikladal
pred oči vso njeno nekdanjo mikavnost.

Njen pogled ni mogel več obuditi moje ljubezni,
toda njene besede so me prešinile z grozo in rado-
vednostjo.

Najprej je izrazila nepopisen strah, da-li ne po-
meni moja navzočnost Valcorovega povratka. De-
jala je, da bi je »Oklo neba« ne pustilo žive, če bi jo
odkrilo.

— Zakaj pa? Odkod je izvirala ta strah? Torej je
bilo res, da je hotel »Veliki poglavar« njeno smrt.
Zakaj pa ni storil tega, kar je nameraval? In zakaj
bi se morala zdaj bati njegovega nasilja, ko mu je
bila užila?

— Ljubezni in ljubosumnosti nista stanovitna v
belokoževem srcu, ti ubogo dekle bronaste polti
in črni oči, — sem ji dejal.

— Niti ljubezni, niti ljubosumnosti nista razoro-
žila Manituove roke, — mi je odgovorila plašno. Ni
bilo lahko iztrgati ji tajne. Toda ljubila me je. Čar
spominov se je pridružil mehkiho njenega značaja.
Sicer pa, mar ni bila prepričana, da je mož, ki se
ga je bala, daleč in da se ne misli vrniti?

Razen tega je bila tudi ona navzlic svoji maha-
gojniji polti Evina hči. Hrepenenje, da bi izprego-
vorila, ji ni dalo miru. Čujte, kaj mi je pripovedo-
vala. Poslušajte odkritje, ki je vzbudilo v meni prvi
dvom glede tega človeka, čigar kruh sem jedel in
ki sem ga smrtno sovražil.